

Dotace pro Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Dubicko

Jana Zajíčková

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Zajíčková**
Osobní číslo: **M13224**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Dotace pro Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Dubicko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši v oblasti dotací pro včelaře.
- Definujte Český svaz včelařů, z.s.

II. Praktická část

- Analyzujte možnosti čerpání dotací.
- Provedte dotazníkové šetření v základní organizaci Dubicko.
- Provedte rozhovor o dotacích s vybranými včelaři spolku Dubicko.
- Ze získaných výsledků stanovte navrhovaná opatření.

Závěr

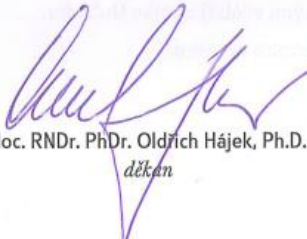
Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

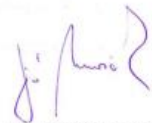
BARBUŠ, Michal. Vyhodnocení čerpání dotací v rámci " národního včelařského programu" v roce 2014, poskytovaných prostřednictvím SZIF. Včelařství. Praha: Český svaz včelařů, 2015, 68(150): 92.-93. s. ISSN 0042-2924.
CRAMP, David. Practical Manual of Beekeeping: How to Keep Bees and Develop Your Full Potential as an Apiarist. 1. ed. Velká Británie: Little, Brown Book Group, 2008, 304 p. ISBN 978-1-90586-223-8.
CRAMP, David. Včelařství: obrazový průvodce: od pořízení včelstev po medobraní: více než 400 návodných fotografií. 2. vyd. Čestlice: Rebo, 2014, 160 s. ISBN 978-80-255-0831-2.
ŠEFČÍK, Josef. Začínáme včelařit. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 112 s. ISBN 978-80-247-4857-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan Škarka, Ph.D., MBA**
Ústav průmyslového inženýrství a informačních systémů
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

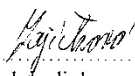
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příuší-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 16.5.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce Dotace pro Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Dubicko byla rozdělena do dvou částí. Teoretická část byla věnována včelařství, charakteristice Českého svazu včelařů v České republice a možností čerpání dotací ze Státního zemědělského intervenčního fondu (EU) či od Ministerstva zemědělství ČR. Dále jsou rozebrány všechny druhy opatření, na které je možné žádat dotaci. Praktická část byla zaměřena na historii a současný stav základní organizace Dubicko, vyhodnocení čerpání dotací za období pěti let a výsledky dvou dotazníkových šetření. Na závěr praktické části jsou uvedeny návrhy týkající se dotací pro včelaře.

Klíčová slova: Včelařství, Český svaz včelařů, Dotace, Dotazníkové šetření, Návrhy

ABSTRACT

This Bachelor thesis Subsidies for Czech Beekeepers Association, o.s., Basic Organization Dubicko was dividend in two parts. The Theoretical Part was dedicated beekeeping, characteristic Czech Beekeepers Association in Czech Republic and posibility of subsidies from the State Agricultural Intervention Fund (EU) or from Department of Agricultural Czech Republic. Next were analyzed all kinds of measures what is able apply for a grant. The practical part was focused on history and current status Basic Organization Dubicko, evaluation of subsidies for a period of five years and results two surveis. There are proposals about grants for beekeepers at the end of the practical part.

Keywords: Beekeeping, Czech Beekeepers Association, Subsidy, Survey

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu práce panu Ing. Milanu Škarkovi za pomoc při realizaci bakalářské práce a panu doc. RNDr. Oldřichu Hájkovi, Ph.D. za informace a čas, které mi věnoval.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VČELAŘSTVÍ	13
1.1 MED	14
1.2 NÁKLADY CHOVU VČELSTEV ZAČÍNÁJÍCÍHO VČELAŘE	15
1.3 ČESKÝ VČELAŘ V EVROPSKÉ STATISTICE	16
2 ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ	19
2.1 CHARAKTERISTIKA.....	19
2.2 POSLÁNÍ A ÚČEL ČSV	20
2.3 ČLENSTVÍ VE SVAZU, PRÁVA A POVINNOSTI	21
2.4 ZÁKLADNÍ ORGANIZACE (ZO).....	21
2.5 ORGANIZACE A ČINNOSTI	22
2.5.1 Včelpo	22
2.5.2 Knihovna ČSV	22
2.5.3 Zlatá včela	22
2.6 SVÉPOMOCNÝ FOND ČSV.....	23
3 STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND	25
3.1 CHARAKTERISTIKA.....	25
3.2 CO SZIF SPRAVUJE A KONTROLUJE	25
4 TYPY DOTACÍ	26
4.1 DOTACE PODLE TITULU I.D.....	26
4.2 KRAJSKÉ DOTACE.....	26
4.2.1 Program na podporu začínajících včelařů na území Olomouckého kraje.....	26
4.3 EVROPSKÉ DOTACE	27
5 NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. 197/2005 SB.	28
5.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY	28
5.1.1 Evropské unie.....	28
5.1.2 České republiky.....	28
5.2 DRUHY OPATŘENÍ.....	28
5.2.1 Technická pomoc	29
5.2.2 Boj proti varroáze.....	30
5.2.3 Racionalizace kočování včelstev.....	30
5.2.4 Úhrada nákladů na rozbory medu	31
5.2.5 Obnova včelstev	31
5.3 ŽÁDOST O DOTACE	31
5.4 VÝŠE DOTACE A PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ DOTACE NA JEDNOTLIVÁ OPATŘENÍ	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
6 ZÁKLADNÍ ORGANIZACE DUBICKO	34

6.1	HISTORIE.....	35
7	VYHODNOCENÍ ČERPÁNÍ DOTACÍ.....	36
7.1	ZE STÁTNIHO ZEMĚDĚLSKÉHO INTERVENČNÍHO FONDU.....	36
7.1.1	Přehled čerpání dotací podle jednotlivých opatření.....	37
	Rozbory medu.....	39
	Obnova včelstev.....	40
7.2	Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ.....	40
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	42
8.1	DOTAZNÍK PRO ČLENY ZÁKLADNÍ ORGANIZACE DUBICKO.....	42
8.2	DOTAZNÍK PRO KONZUMENTY MEDU.....	47
8.3	ROZHOVOR.....	50
9	NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ.....	52
	ZÁVĚR.....	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku včelařství a především možnosti čerpání dotací na tuto činnost. Včelařství patří k nejstarší činnosti, kterou lidé vykonávají přes tisíc let. Včelám přísluší důležitý úkol na naší planetě a to opylování rostlin. Podle Alberta Einsteina by lidstvo nepřežilo více než čtyři roky, kdyby vyhynuly všechny včely. Chovem včel se můžeme zabývat již od raného dětství, včelařem můžeme být už od deseti let. Včelaři se můžou stát členy Českého svazu včelařů, který je sdružuje a k jeho hlavnímu úkolu patří obstarání zdraví včel. Než začneme včelařit, musíme zvážit, zda máme pro včely vhodné místo a ochotu věnovat jim čas. Ze začátku je na tento koníček zapotřebí poměrně větší finanční obnos. Je nutné zabezpečit technické vybavení tj. úly, včelstva, ochranné pomůcky, medomet a další zařízení potřebná k chovu včel. Většinou se tento obor předává z generace na generaci. I můj tatínek zdědil po dědečkovi pět úlů a stal se tak včelařem začátečníkem.

Na našem území chovatelé včel smí žádat o finanční příspěvky sloužící na včelaření. Základní příspěvek pro všechny včelaře je poskytován prostřednictvím dotace na podporu chovu včel, neboli dotace podle titulu 1.D. Pro podporu včelařství je vymezena určitá částka, která je vyplácena chovatelům podle počtu zazimovaných včel. Další možností k získání peněžního příspěvku je dotace poskytována prostřednictvím kraje. Ten většinou přispívá začínajícím včelařům, ale každý kraj má svá vlastní vymezení pro získání dotace. Posledním typem k obdržení dotace je z Evropské unie, pomocí Státního zemědělského intervenčního fondu. Dotace je poskytována na pět základních druhů opatření, těmi jsou: technická pomoc, boj proti varroáze, racionalizace kočování včelstev, úhrada nákladů na rozbor medu a obnova včelstev. Čerpání na tyto druhy opatření mají svá určitá pravidla, jsou nastaveny hranice finančních částek a u některých opatření jsou dotace vypláceny maximálně do výše 50% pořizovací ceny.

Práce bude orientována přímo na základní organizaci Dubicko. Metodou zjišťování základních informací o členech ZO Dubicko a jejich případného čerpání dotací bude provedeno primárním výzkumem pomocí dotazníkového šetření, které je určeno přímo příslušníkům organizace a rozhovorem s některými členy o jejich současné činnosti ve včelařství a případném názoru na příslušné typy dotací. Pro zjištění preference nákupu spotřebitelů domácího či jinak získaného medu bude realizováno druhým dotazníkovým šetřením, vyhrazeným konzumentům medu.

Tuto bakalářskou práci jsem se rozhodla věnovat včelařství, protože pocházím z obce Dubicko, kde má tento obor dlouholetou tradici a také můj tatínek je jedním z členů základní organizace Dubicko. Obor včelařství je v naší rodině děděn z generace na generaci.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Základním cílem této bakalářské práce je popis činnosti včelařství a charakteristika Českého svazu včelařů sdružující chovatele včel na našem území. Nejdůležitější částí práce je rozbor možností čerpání dotací v oblasti včelařství jak v rámci České republiky, tak i Evropské Unie. Práce byla zaměřena na chovatele včel, sdružující se v základní organizaci Dubicko. Hlavní otázkou je, zda členové žádali v posledních letech o dotace a jaký je jejich přístup k dotacím. Další problematika byla ze strany spotřebitele, netýkala se dotací, ale spotřeby medu. Zda ho kupují přímo od včelaře, jaká je jejich dostupnost k domácímu medu a kolik jsou vůbec ochotni zaplatit za kilo tohoto včelího produktu.

Těchto cílů bude dosaženo primárním výzkumem formou dotazníkového šetření a rozhovory s příslušníky ZO Dubicko. Byly zvoleny dva dotazníky. Jeden přímo pro členy ZO Dubicko a druhý pro konzumenty medu. Výsledkem práce budou popsány návrhy týkající se problematiky dotací a současného stavu včelařství.

Dotazník patří podle Čihovského (2006, s. 14) k nejvíce uplatněným metodám primárního výzkumu, umožňující respondentům zůstat v anonymitě. Slouží k zjištění názorů a faktů dotazovaných, pomocí strukturovaných otázek, dodává Hauge (2003, s. 103). K výhodám dotazníkového šetření patří nízké náklady, časová nenáročnost, umožnění promyšlení odpovědi a poměrně snadno a rychle získané odpovědi od většího počtu dotazovaných. Naopak mezi nevýhody můžeme řadit náročnost na potvrzení platnosti a pravdivosti odpovědí, upozorňuje Čihovský (2006, s. 14). Při sestavování dotazníku musíme zformulovat otázky týkající se daného problému, dotazník nesmí být příliš dlouhý a časově náročný. Pokládané otázky musí být nenáročné, srozumitelné, zřejmé a měly by respondentovi umožnit upřímnost odpovědí. (Čihovský, 2006, s. 15)

Rozhovor neboli interview já chápán jako ucelené ústní jednání mezi tazatelem a dotazovaným. V této práci byl použit nestandardizovaný rozhovor představující volnou diskuzi na určité téma. Tento typ rozhovoru je méně formální a umožňuje lepší navázání kontaktu. Z rozhovoru by měl být pořízen záznam. Dialog byl vždy provádět s jedním respondentem, tudíž se jednalo o rozhovor individuální. Při vedení rozhovoru by měli být dodržena určitá pravidla jako připravenost tazatele, umění poslouchat, schopnost navázat a udržet kontakt a pořízení pravdivého a přesného záznamu z rozhovoru. (Čihovský, 2006, s. 15)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VČELAŘSTVÍ

Někteří autoři (Šefčík 2014, Veselý 2009) považují včelařství jako nejstarší obor lidské činnosti. Zabývá se chovem včel, který lidem přináší včelí produkty, jakou jsou med, mateří kašička, propolis, včelí vosk a pyl. Včely jsou nemalou součástí životního prostředí, jelikož se podílí na rovnováze přírody, a to opylováním rostlin. Cramp (2008, s. 23) dodává, že včely byly v minulosti považovány za posvátné.

Již od počátku civilizace včely doprovázely člověka. Včelařství patří k prastarému oboru, kterým se lidé začali zabývat před tisíci lety. První zmínky o skutečných včelařích byly už někdy kolem roku 4500 př. n. l. ve Starověkém Egyptě prohlašuje Cramp (2014, s. 14). Weis (2005, s. 3) doplňuje historii včelaření v Evropě. Vyznačuje se lesním včelařením, kde lidé v dutinách stromů brali divokým včelám med. V listinách od olomouckého biskupa Bruna z roku 1267 se můžeme dočíst o zmínkách o včelách v lese a včelách při usedlostech. Král a císař Karel IV. jako první vyhotovil patent, který byl určen včelařům a umožňoval jim nosit zbraň, mít vlastní právo a soudy a společnost si jich v té době velmi cenila, zmiňuje Šefčík (2014, s. 15).

První právní ochrana včel se datuje, již od roku 1957, kdy Ministerstvo zemědělství a lesního hospodářství ČSSR vydalo vyhlášku č. 79/1957 Sb., o postupu ošetřování rostlin chemickými posypy. Díky tomu se Česká republika řadí mezi první státy, které legislativně zpracovaly ochranu včel při použití prostředků na ochranu rostlin. Nyní tuto problematiku upravují dvě ustanovení a to zákon č. 326/2004 Sb, o rostlino lékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů a Vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin. (Šefčík, 2014, s. 17)

V České republice je možné vystudovat obor včelař na středním odborném učilišti v Násavkách. Další vzdělávací centrum se nachází v Blatné a Hranicích na Moravě, které vede Pracovní společnost nástavkových včelařů. Pro včelaře jsou vydávány dva odborné časopisy a to „Včelařství“ a „Moderní včelař“ (Šefčík, 2014, s. 17). Weis (2005, s. 12-13) popisuje včelaře jako osobu, která se včelám věnuje ve svém volném čase. Některé chovatelé včel si za své povolání zvolili včelaření, ale je jich jen velmi málo, jelikož je tato profese vzhledem ke středoevropským klimatickým podmínkám dost náročná. Šefčík (2014, s. 17) uvádí, že včely na našem území může chovat úplně každý dokonce i nezletilá osoba. Chovatel není povinen být členem Českého svazu včelařů, avšak toto členství nese řadu výhod.

Každý včelař je povinen dodržovat zákon č. 166/99 Sb. o veterinární péči, který vymezuje jak je možné včely chovat.

Na straně 3 jak uvádí Veselý (2009), že zejména u mládeže vyvolává včelařství zájem o přírodu a prospěšnou variantu trávení svého volného času. Obor včelařství náleží do pravomoci Ministerstva zemědělství, jelikož včela je na našem území začleněna mezi hospodářská zvířata a na její chov se vztahují příslušná právní ustanovení.

1.1 Med

Nejvýznamnějším a nejdůležitějším včelím produktem pro člověka je med, Veselý (2009, s. 2030). Med, jako včelí produkt je úzce spojen s historií lidstva. V minulosti sloužil téměř ve všech kulturách nejen jako potravina, ale i k léčebným prostředkům a také byl součástí různých rituálů. Ve Španělsku byla objevena nejstarší kresba sklizně medu, jež je stará 10 000 až 20 000 let, uvádí Frank (2010, s. 7). Podle Anonym (2010, s. 7) byl med odpradávná pokládán za pokrm bohů, studnici mládí, rozvážnosti a nesmrtnosti. Weis (2005, s. 166) odkazuje na německou vyhlášku z 13.12.1976, dle ní je med chápán jako „*tekutá hustá nebo krystalická potravina, vytvářená včelami tak, že tento hmyz sbírá nektar z květů a jiné sekrety z živých částí rostlin nebo sekrety hmyzu na rostlinách, obohacuje je a mění výměšky vlastního těla, ukládá do plástů a nechá uzrát.*“ Hajdušková (2006, s. 11) zase poukazuje na definici medu dle evropského potravinářského zákonodárství jako „*potravina přírodního sacharidového charakteru, jež je vytvořena společenstvím včel z nektaru nebo z medovice ze živých částí rostlin, kterou včely sbírají, přetvářejí, kombinují se svými specifickými látkami, uskladňují a nechávají zrát v plástech.*“ Dupal (2004, s. 200) označuje med za atraktivní produkt mezinárodního trhu.

Med se dle původu můžeme rozdělit na květový, neboli světlý, který včela získává z nektarů květních rostlin. Druhým typem je medovicový tj. tmavý nebo také lesní med. Ten na rozdíl od květového vzniká jako vedlejší produkt některých mšic Hajdušková (2006, s. 11). Frank (2010, s. 11) dodává, že jedna včela k vytvoření 1 kg květového medu musí shromáždit nektar minimálně ze tří milionů květů a při tom nalétat dráhu odpovídající šesti obletům zeměkoule. Přidal (20 s. 50) upozorňuje, že tvorba medu je velmi závislá na podmínkách daného prostředí, ve kterém včely chováme.

1.2 Náklady chovu včelstev začínajícího včelaře

N straně 364 Hůla (2012) uvádí, že pokud se rozhodneme začít včelařit, musíme si uvědomit, že tato činnost stojí poměrně velké množství peněz. Před tím, než se začneme zabývat chovem včel je zapotřebí nastudovat si odbornou literaturu, potřebnou k zajištění dostatečných informací k včelaření. Důležitým krokem je i určení bližší představy o investičních a provozních nákladech s chovem včelstev. Na počátku si bude začínající chovatel pokládat otázky typu: „Co k chovu včelstev budu potřebovat?“ či „Kolik mě to bude stát peněz? Ti, kteří budou chtít mít z chovu včel ekonomický užitek, si položí otázku: „Kdy se mi moje náklady vynaložené do chovu včel vrátí?“ nebo „Jakou ekonomickou úroveň zvolit, aby se mi vložená investice co nejdříve vrátila?“

Mezi první rozhodnutí budoucího včelaře je o kolik včelstev se chce starat, s tím úzce souvisí i otázka kolik finančních prostředků chce na tyto včelstva vynaložit. Špatné rozhodnutí při stanovení počtu včelstev není sice tragické, ale může znamenat marně vynaloženou investici a zbytečně obětovaný čas. Z tohoto důvodu je velmi důležité, aby si zájemce o chov včel dobře rozmyslel, kolik finančních prostředků chce na tuto činnost vynaložit a kolik času mu obětuje. Jaká počáteční investice má být tedy zvolena, aby byla pro začínajícího chovatele efektivní? Budou nastíněny tři různé varianty.

První varianty počítá s **počáteční investicí 20 000 Kč a dvěma včelstvy**. Z ročního hlediska se jedná o nejvíce nákladnou ekonomickou úroveň, ale na druhou stranu s nejnižšími náklady na začátku včelaření. Včelí produkty slouží ve většině případů pouze pro domácí spotřebu, pro rodinu či přátele. Med není dále prodáván, a proto z této činnosti neplynou žádné zisky. Tato ekonomická úroveň chovu včelstev je určena pro včelaře, který tuto činnost bere jako svůj koníček a neočekává návratnost vložené investice na počátku. Produkty získané od včel a čas strávený v přírodě je pro něj dostačující odměnou.

Počáteční investice 50 000 Kč na chov 5 včelstev. Tato úroveň patří ke středně nákladným, z hlediska ročního hospodářského výsledku. Zde již včelí produkty neslouží pouze k osobní spotřebě, ale jsou v omezeném množství prodávány. Včelař může zaznamenat mírně kladný hospodářský výsledek, nicméně s dlouhou dobou návratnosti investice.

Poslední ekonomickou úrovní je **počáteční investice 100 000 Kč na chov 10 včelstev**. Jedná se o nejméně nákladnou úroveň, ale s největšími počátečními výdaji. Chovatel větší část včelích produktů prodá a jen malá část je spotřebována v jeho rodině. K získávání a zpracování medu jsou používány moderní technologie. V této ekonomické úrovni včelař

může zaznamenat významný kladný hospodářský výsledek, který mu umožňuje navýšit počet včelstev. Vložené finanční prostředky se mu díky prodeji medu vrátí mnohem rychleji, než u předchozích variant.

1.3 Český včelař v evropské statistice

Podle Hůly (2013, s. 184-185) se na prvním místě dle počtu chovaných včelstev řadí Španělsko, Francie, Řecko, Rumunsko, Polsko. Oproti České republice, která se v tomto ohledu nachází přibližně v polovině. Co se týče celkového počtu včelařů, Česko se zde řadí mezi přední země, společně s Německem, Francií, Velkou Británií a Itálií. V počtu včelařů a včelstev se na poslední příčce řadí Lucembursko a Irsko. Počty včelařů a včelstev nám toho o sousedních evropských zemích moc neprozradí. Abychom získali přehlednější údaje, musíme data převést vzhledem k rozloze země, počtu obyvatel apod.

Pojem **zavčelaření krajiny** je často užíván v souvislosti s výpočtem průměrného počtu včelařů na km² krajiny. V ČR se dlouhou dobu v souvislosti s tímto výpočtem kriticky hovořilo o tom, jakou má oproti jiným zemím v Evropě naše krajina nadmíru včelařů. Zda je tato kritika oprávněná ukazuje tabulka č. 1. Česká republika má přibližně 62 včelařů/100 km², tím se řadí na první místo v zavčelaření krajiny. Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi je naše krajina „převčelařená“, například na Slovensku, Německu či Rakousku je zavčelaření krajiny poloviční. Oproti průměru EU, která má 19 včelařů/100 km² je více než trojnásobná. S ohledem na demografický vývoj populace se v naší zemi dá v budoucnu očekávat, že tato nadmíra včelařů se bude snižovat. K zachování soběstačnosti ve včelařské úrovni bude proto nutné výrazně navýšit počty včelstev chovaných jedním včelařem. Pokud dojde k výraznému poklesu včelstev, povede to ke zvýšení nákladů a požadavků na „včelařskou osvětu“.

Efektivita chovu včelstev se dá vyjádřit jako počet včelstev chovaných v průměru jedním včelařem. Z tabulky je patrné, že k největším v efektivitě chovaných včelstev patří Řecko a Španělsko, u kterých se v průměru počtu chovaných včelstev připadající na jednoho včelaře pohybuje nad 50. Průměr EU je kolem 27 včelstev. Česká republika se v efektivitě chovaných včelstev řadí k zemím s nižší efektivitou, i když se v posledních letech u nás objevuje trend zvyšování počtu včelstev chovaných jedním včelařem.

Mezi další zajímavý ukazatel patří **soběstačnost ve včelařské produkci**. Uvádí se zde pravidlo, „že čím více je v dané zemi chovaných včel na méně obyvatel, tím více

je soběstačná a čím méně je včelstev na více obyvatel, tím je soběstačná méně“. Soběstačnost můžeme vyjádřit jako počet včelstev dělený počtem obyvatel příslušné země (počet včelstev na 1 000 obyvatel). Z příslušné tabulky mezi nejvíce soběstačné včelaře řadíme Řecko. Jeho soběstačnost je oproti průměru EU pětinasobná. Můžeme předpokládat, že se jedná o zemi s vysokou mírou vývozu včelích produktů. Česká republika spolu s Rakouskem a Slovenskem patří k státům řadící se k průměru EU.

Z údajů **včelařské osvěty ve společnosti** se dá vyčíst, kolik v dané zemi připadá na jednoho včelaře obyvatel neboli poměr počtu včelařů k počtu obyvatel. Obecně platí, že *„čím víc je ve společnosti včelařů, tím větší je přímá včelařská osvěta v této společnosti (navíc se dá předpokládat, že jsou včelaři v běžné populaci rozmístěni přibližně rovnoměrně, což umocňuje přímý vliv osvěty). Naopak čím bude včelařů méně, tím nižší bude také přímá osvěta“.* Z tabulky můžeme vyčíst, že naše země se v tomto ohledu řadí na první místo. Na jednoho včelaře připadá více než 200 obyvatel. Na Slovensku a Rakousku na jednoho včelaře připadá asi od 250 do 350 obyvatel. Na opačné straně tabulky se umístilo Španělsko, kde na jednoho včelaře přibližně připadá od 1 500 do 4 500 obyvatel.

Tab. 1 Evropská statistika včelařů

Evropská země	Včelařská osvěta ve společnosti	Zavčelaření krajiny	Soběstačnost ve včelařské produkci	Efektivita chovu včelstev
Česká republika	4,65	61,7	47,43	10,21
Španělsko	0,54	4,9	50,64	93,68
Francie	1,20	12	24,09	20,00
Řecko	1,76	15	133,55	76,00
Polsko	1,03	12,6	29,52	28,57
Rakousko	2,75	27,4	44,15	16,06
Slovensko	2,65	29,4	43,33	16,33
Německo	1,26	29	8,70	6,90
Průměr EU	1,4	18,9	35,2	26,5

V tabulce je uvedeno osm evropských zemí a průměr Evropské unie, ve kterých byla hodnocena včelařská osvěta ve společnosti (včelařů na 1 000 obyvatel), zavčelaření krajiny (včelařů na 100 km²), soběstačnost ve včelařské produkci (včelstev na 1 000 obyvatel) a efektivita chovu včelstev připadající na jednoho včelaře.

Snažit se být v činnosti včelaření průměrný není rozhodně správná cesta, a to platí také při konečném hodnocení včelařství v jednotlivých zemích EU. Je zde důležité uvědomit si svou pozici jako součást celku EU, určit z ní své silné a slabé stránky, poučit se z nich a popřípadě si stanovit svůj směr a cíl, kterého chce do budoucna v rámci EU ve včelařství dosáhnout.

2 ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ

S novými objevy a rozvojem vědy vznikla v 19. století potřeba včelařů setkávat se a předávat si své znalosti a zkušenosti. Proto na území Čech, Moravy a Slezska vznikly v druhé polovině 19. století první spolky včelařů. Činnost spolků přetrvala až do 50. let 20. století. V roce 1951 byl určen Český svaz včelařů jako jednotná organizace sdružující chovatele včel, zájemce a specialisty z odvětví včelařství píše Veselý (2009, s. 3)

2.1 Charakteristika

Dříve byl Český svaz včelařů občanským sdružením, ale od 29.8.2016 Republikový výbor ČSV na schůzi upravil stanovy a nyní se jedná o zapsaný spolek. Došlo pouze ke změně názvu organizace z ČSV, o. s. na ČSV, z.o. Svaz je právnickou osobou a jeho hlavní sídlo se již desetiletí nachází v Praze 1. Tento svaz působí na celém území České republiky a je uplatňován pomocí organizačních jednotek, kterými jsou základní a okresní pobočné spolky. (ČSV, z.s., © 2011-2015)

Český svaz včelařů má okolo 52 000 členů a 191 kroužků mládeže. Tento počet představuje v České republice 98 % veškerých včelařů. Proto Česká republika patří mezi státy s nejvyšším řízením včelařů na světě. Čeští včelaři chovají 573 676 včelstev, jedná se o 97 % veškerého množství včelstev zaznamenaných na našem území. Poprvé v historii se předsedkyní svazu stala žena Mgr. Jarmila Machová. (ČSV, z.s., © 2011-2015)

Ve světě je Český svaz včelařů velice oceňovaný za znamenité výsledky v oblasti obstarávání zdraví včelstev „a za propracovanou metodiku jednotného preventivního postupu proti šíření nemocí včel.“ Český svaz včelařů má svůj znak, který je chráněn Úřadem průmyslového vlastnictví jako ochranná známka. Úřad chrání i název Český svaz včelařů a jeho zkratku ČSV. (ČSV, z.s., © 2011-2015)

Veselý (2009, s. 4) zmiňuje, že Český svaz včelařů je součástí dvou mezinárodních včelařských organizací. První je sdružení Apislatvia, která byla založena na počátku 20. století v Sofii a slučuje včelařské organizace států východní a střední Evropy. Druhým je světová federace včelařských organizací Apimondia, jenž vznikla v roce 1883 v Římě. Obě tyto sdružení spolu úzce spolupracují.

Tab. 2 Vývoj členské základny ČSV

Rok	Počet členů	Počet včelstev
2011	46 723	552 964
2012	46 877	528 123
2013	47 505	537 137
2014	49 045	588 060
2015	49 543	576 534

(ČSV,z.s., © 2011-2015)

2.2 Poslání a účel ČSV

„Mezi hlavní poslání Českého svazu včelařů je péče o zachování a rozvoj populací včely medonosné a dalších opylovatelů rostlin a ochrana životního prostředí, přírody a krajiny ČR.“ Zajištění opylení rostlin je základní přínosem včelařské činnosti a působení ČSV pro obyvatele a přírodu ČR.

Při sdružování členů je účelem ČSV ve své funkci vytvářet a podmínky a předpoklady pro všeobecný rozmach včelařství a jejich členů zejména:

- vytvářením vhodných podmínek pro zdravé chovy včelstev,
- péčí o zvýšení odborné a společenské úrovně členů,
- podporou a zabezpečením vlastní činnosti,
- podporou poznatků vědy, výzkumu a jejich zavádění do včelařské praxe,
- přehledem o včelařství v jiných zemích a spoluprací se zahraničními včelařskými organizacemi,
- vytvářením vhodných podmínek k propagaci včelích produktů,
- publikací a obstaráním vydávání odborných časopisů, knih a filmů,
- rozšiřováním spolupráce s vědecko-výzkumnými subjekty, zejména při zlepšení šlechtické práce chovu včel a při tlumení a odstranění nemocí včel,
- sjednáním pojištění pro případný úraz s trvalými následky nebo smrti členů při provozování včelařské činnosti. (ČSV, z.s., © 2011-2015)

2.3 Členství ve svazu, práva a povinnosti

Členství ve svazu je dobrovolné a každý člen může svobodně ze svazu vystoupit. Členem se může stát občan žijící na území ČR starší 10 let, který souhlasí se stanovami a zaváže se je plnit. Nového člena přijímá výbor pobočného spolku. V Českém svazu včelařů má každý člen určitá práva a povinnosti. Mezi základní práva členů patří především účast na členských schůzích příslušného pobočného spolku, hlasovat na schůzi, sdělovat pobočnému spolku své dotazy, podněty, návrhy a námitky a požadovat odpovědi od těchto orgánů, odebírat časopis Včelařství, podílet se na uskutečňování cílů a úkolů, dostávat informace o činnosti a hospodaření pobočného spolku a v rámci kárného řízení se odvolat proti rozhodnutí orgánu svazu. Příslušníci pobočného spolku jsou naopak povinni dodržovat obecně závazné právní a vnitřní svazové předpisy, chránit majetek spolku, nepoškozovat jméno organizace, účastnit se svazového jednání, platit včas členské příspěvky, plnit ustanovení svazových orgánů, dodržovat pravidla týkající se získávání a využívání dotací z veřejných zdrojů na pomoc své činnosti, označit stanoviště včelstev kontaktem a číslem chovatele a v neposlední řadě zvyšovat svoji odbornou včelařskou znalost. (ČSV, z.s. © 2011-2015)

2.4 Základní organizace (ZO)

Do organizačních jednotek svazu pobočných spolků řadíme základní organizace a organizace okresní neboli městské. Členové patřící do ČSV se nejčastěji sdružují v základních organizacích, které je nejdůležitější jednotkou svazu. V nově založené organizaci je stanoven minimální počet členů a to deset. ZO je právní osobnost, jedná dle stanov v rámci svého působení, nabývá práv a v souladu s právními pravidly se zavazuje svým jménem. Každá základní organizace má svého předsedu nebo jednatele, kteří za ni jednají nebo podepisují smlouvy. Základní organizace má tři hlavní orgány, jimž jsou:

- Výbor
- Členská schůze (výroční členská schůze)
- Kontrolní komise

Statutárním orgánem ZO je výbor, který je ze své činnosti odpovědný členské schůzi a volí předsedu, pokladníka a jednatele. K aktivitám výboru patří vedení evidence členů, řízení činnosti organizace, rozhodování o přijetí a vyloučení členů, svolávání členské schůze, atd. Nejvyšším orgánem organizace je Členská schůze. Podle potřeby je svolávána výborem

na písemné požádání nejméně jedné třetiny všech členů ZO. Mezi kompetence členské schůze náleží projednávání zprávy o fungování ZO a výboru, pokud výbor vyloučí člena z organizace, slouží jako odvolací orgán. Posledním orgánem je kontrolní komise. Pokud je počet členů základní organizace menší než 20, může místo kontrolní komise pověřit jednoho kontrolora. Úkolem této komise nebo kontrolora je sledování a dohled nad veškerými činnostmi a hospodaření organizace, má právo se podívat do každého písemného dokumentu (pokladní kniha, výpisy z účtů), z výsledků kontrol předkládá členské schůzi návrhy opatření. Do její kompetence nepatří řešení sporů mezi jednotlivými členy organizace. Jak výbor, tak i kontrolní komise je odpovědná členské schůzi. (ČSV, z.s. © 2011-2015)

2.5 Organizace a činnosti

2.5.1 Včelpo

ČSV je stoprocentním vlastníkem podniku Včelpo, s.r.o. Hlavním sídlem je Obora na Blanskou, která je jedna ze dvou poboček nacházejících se v České republice. Druhá se nachází v Praze přímo pod sídlem sekretariátu Republikového výboru Českého svazu včelařů. Denně prodejnu navštíví padesát až sto zákazníků, samozřejmě záleží na ročním období, v zimě je návštěvnost menší než na jaře. Společnost ve svých prodejnách nebo na e-shopu nabízí potřeby pro včelaře, mezistěny a včelí produkty, kosmetiku, med, knihy a ostatní doplňky. (Weiss, 2015, s. 154)

2.5.2 Knihovna ČSV

Knihovna vlastněná Českým svazem včelařů patří v Evropě mezi jednu z největších odborných včelařských knihoven. Je určena zejména včelařské veřejnosti, studentům, kteří se včelařství věnují a členům ČSV i začínajícím včelařům, jenž zatím nejsou členy. V knihovně je zaznamenáno přes 8 800 knih. Nachází se zde i Patent Marie Terezie z roku 1776, zmiňuje Frajátová (2012, s. 2-3)

2.5.3 Zlatá včela

Zlatá včela je soutěž pořádaná každoročně pro mladé včelaře, kterým se říká včelařičí. Tato akce se pořádá již padesát let. Na přelomu roku osmdesátých a devadesátých let z důvodu společenských změn vznikla nová podoba této soutěže. Klání se skládá z oblastního a ústředního kola. Ve švýcarském městě Zollikofen se vítězné družstvo ústředního kola

zúčastní Mezinárodního setkání včelařské mládeže (IMYB) a reprezentuje Českou republiku mezi soupeři z dalších evropských zemí. (Bělohávek, 2012, s. 200)

2.6 Svépomocný fond ČSV

Dříve byl včelařský majetek pojištěn u České státní pojišťovny. Ta však z důvodu ztrátovosti v dopadu ekonomických změn v roce 1969 vypověděla pojistnou smlouvu. Pojišťovna žádala zvýšení pojistné částky o 55%, což by si svaz nemohl z finančního důvodu dovolit. Proto Český svaz včelařů měl na vyřešení tohoto problému dvě možnosti. První volbou bylo zvýšení členského příspěvku, který by kryl nové pojistné a druhou možností, pro svaz přijatelnější bylo vytvoření svého účelového fondu a chránit tak majetek včelařů vlastními silami. Pro ochranu včelařského vlastnictví se 1. 1. 1970 stal účelový svépomocný fond.

„Statut Svépomocného fondu Českého svazu včelařů, o.s. je ustanovení, které upravuje podmínky pro tvorbu, účel, čerpání a proces podávání a likvidaci žádosti o příspěvek z fondu.“

Čerpání ze svépomocného fondu se dá členit podle typu poškozeného vlastnictví, podle oblasti, ve které nejvíce dochází ke škodám, podle příčiny škod, jak velký vliv měly škody na včelách způsobené živelnými událostmi a jak byly členové finančně odškodněni.

Hlavní zdroj fondu tvoří členské příspěvky, které vymezuje Republikový výbor. Nyní se jedná o 7 Kč z jednoho včelstva. Z fondu se vyplácejí příspěvky členům především při škodách na jejich majetku, který byl poškozen, ukraden nebo došlo ke škodám způsobené bleskem, ohněm, vichřicí, povodní, krupobitím, pádem předmětu i při dopravní nehodě, převáželo-li se včelstvo. Na tyto škody není hrazena skutečná výše škody, ale pouze určitý příspěvek, maximálně 3 000 Kč na jedno včelstvo. Dále jsou z fondu hrazeny příspěvky na soudní náklady, zdali svaz převzal právní zastoupení nebo při poškození věcí na akcích organizované svazem. Naopak z fondu nejsou poskytovány příspěvky na škody způsobené různou zvěří, škůdci, ptáky nebo domácími zvířaty. Ztráty na majetku způsobené v důsledku použití prostředků na ochranu rostlin anebo při nařízení odstranění včel mimořádným veterinárním opatřením. (Machová, 2014, s. 4-5)

Tabulka č. 2 ukazuje data o poskytnutých a čerpaných financích Svépomocného fondu podle počtu chovaných včelstev včelařem. Údaje jsou uvedeny v průměrných hodnotách za posledních 6 let v období od roku 2007 do 2012. (Lejčar, 2014, s. 186-187)

Tab. 3 Vložené a čerpané prostředky SF za 1 rok podle počtu včelařem chovaných včelstev

včelstev/včelaře	včelařů	včelstev	tis. Kč do SF	tis. Kč čerpání	% čerpání
1-10	31 000	167 300	1 170	437	37,4
11-100	13 500	306 000	2 142	1 532	71,5
101 a více	200	35 000	245	235	96

(Lejčar, 2014, s. 186-187)

V tabulce č. 3 můžeme vidět za období 2011-2015 členské příspěvky do svépomocného fondu. Kolik se uskutečnilo vyplacených plnění a na co byly tyto finanční prostředky použity. Nejčastěji se jednalo o finanční příspěvky za náhrady způsobené škodami.

Tab. 4 Přehled o hospodaření s prostředky SF

Rok	Příděl čl. příspěvků (v tis.)	Počet případů	Vyplaceno (v tis.)			
			Náhrady	Pojistné	Ostatní	Celkem
2011	3 856	205	2 875	186	14	3 075
2012	3 994	129	1 572	199	16	1 787
2013	3 773	154	1 908	190	10	2 108
2014	3 806	130	1 424	194	22	1 640
2015	4 027	140	1 923	214	20	2 157
Celkem	19 456	758	9 702	983	82	10 767

(Lejčar, 2016, s. 34)

3 STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Český svaz včelařů využívá několik zdrojů finanční podpory. Jedním z nich je i příspěvek ze Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

3.1 Charakteristika

Jedná se o právnickou osobu se sídlem v Praze. Ředitelem této organizace je inženýr Martin Šebestyán. „SZIF je zprostředkovatelem peněžní podpory z Evropské unie a národních zdrojů v rámci společné zemědělské politiky (SZP). SZIF rovněž zajišťuje a administruje opatření v rámci společné organizace trhu (SOT).“

V rámci Společné zemědělské politiky se v Evropské Unii prosazují tyto tři zásady:

- společný trh pro zemědělské produkty a stejná výše cen,
- zvýhodněná produkce na úkor vnější konkurence,
- finanční solidarita – dotování ze společného fondu, do kterého všichni přispívají.

SZIF má svůj kontrolní orgán Fondu, kterým je Dozorčí rada. Jejím hlavním úkolem je kontrola činností Fondu, jeho hospodaření a naplňování poslání. Dále prověřuje účetní uzávěrku a vyjadřuje se výroční zprávě a rozpočtu Fondu. Dozorčí rada se skládá z pěti členů, jejich funkční období trvá čtyři roky. Předsedu a další 3 členy volí Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR ze svých řad a místopředsedu volí Senát Parlamentu ČR. Předsedou Dozorčí rady se stal Ladislav Velebný. (SZIF, © 2013)

3.2 Co SZIF spravuje a kontroluje

SZIF administruje a kontroluje tyto činnosti:

- přímé platby,
- národní dotace,
- program rozvoje venkova (PRV) 20007-2013 / 2014-2020,
- operační program rybnářství (OPR) 20007-2013 / 2014-2020,
- společná organizace trhu (SOT),
 - rostlinné zboží,
 - živočišné komodity,
 - zahraniční obchod,
- kvalitní potraviny – značka KLASA a Regionální potravina (SZIF, © 2013).

4 TYPY DOTACÍ

Včelaři mohou určitou část svých vložených prostředků do včelařské činnosti získat zpět formou různých typů dotací. Včelařům jsou poskytovány tři základní druhy dotací, jako jsou dotace podle titulu 1.D., krajská či evropská dotace, poskytována ze SZIF.

4.1 Dotace podle titulu 1.D.

Dotační program 1.D.–Podpora včelařství je poskytována za účelem zajištění opylování zemědělských rostlin. Dotace se vyplácí včelaři v České republice na jedno včelstvo, které je v příslušném roce zazimováno. Maximální výše příspěvku je do 180 Kč na jedno včelstvo. Pro rok 2015 byla výše příspěvku stanovena na 128 Kč na jedno zazimované včelstvo zapsané k žádosti o dotaci. Pojmem zazimované včelstvo rozumíme včelstvo, které plně obsedá minimálně sedm plástů rámkové míry 39 x 24 cm. Dotace je vyplácena organizačním složkám Českého svazu včelařů. (ČSV, z.o., © 2011-2015)

4.2 Krajské dotace

Každý kraj si sám určuje, kolik peněžních prostředků bude vynaloženo pro chovatele včel. V této kapitole se budu věnovat pouze Olomouckému kraji, jelikož Základní organizace Dubicko pod něj spadá.

4.2.1 Program na podporu začínajících včelařů na území Olomouckého kraje

Tento dotační program byl vytvořen na podporu včelařství v Olomouckém kraji. Cílem je především vzbuzení zájmu začínajících včelařů a obnova včelstev v důsledku jejich likvidace, kterou nařídila Státní veterinární správa. Dále se Olomoucký kraj snaží navýšit množství včelstev, zkvalitnit jejich chov, zlepšit na kulturních nebo planě rostoucích rostlinách opylovací služby včelstev a také zvýšit počet včelařů o mladé členy.

V tomto roce je možné z dotačního programu Program na podporu začínajících včelařů na území Olomouckého kraje pro rok 2016 požadovat o finanční příspěvek pro včelaře, jež začali s včelařením v roce 2016 a pro současné včelaře, kterým byla ze Státní veterinární správy nařízena likvidace včelstev. Pro ně je možné získat dotaci na nákup oddělků, základního vybavení a pořízení nanejvýš pěti nových nástavkových úlů, který má oddělitelné dno, tím pádem se lépe sledují příznaky varroázy.

Olomoucký kraj stanovil přibližnou sumu na poskytnutí dotace ve výši 400 000 Kč. Také byla určena minimální a maximální částku příspěvku a to od 5 000 do 10 000 Kč na jednu akci nebo projekt neinvestičního charakteru. Žadatel musí uhradit ze svých zdrojů minimálně 50 % veškerých uznatelných výdajů na akci či projekt. Z dotačního programu nemůžou žádat o peněžní podporu právnické osoby a fyzické osoby podnikající v oblasti včelařství. Podmínkou k získání dotace je věnovat se včelařství alespoň 3 roky. (Krajský úřad Olomouckého kraje, © 2016)

Pro srovnání s ostatními kraji uvádím PŘÍLOHU P I: VÝŠE DOTACE V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH pro rok 2016. Krajské dotace nestanovily kraje Liberecký, Plzeňský a Praha.

4.3 Evropské dotace

Nejvíce peněžních prostředků je vypláceno z Evropské dotace prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu. Chovatel včel může čerpat dotaci na pět různých opatření, jimiž jsou:

- technická pomoc,
- boj proti varroáze,
- racionalizace kočování včelstev,
- úhrada nákladů na rozborů medu,
- obnova včelstev. (SZIS, © 2013)

5 NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. 197/2005 SB.

Nařízení vlády č. 197/2005 Sb. je přímo v návaznosti na předpis Evropské unie. Upravuje podrobné podmínky udělování dotací na všechny typy opatření k zdokonalení všeobecných podmínek k tvorbě včelařských produktů, pocházející z České republiky a jejich uvádění na trh chovateli včel.

5.1 Právní předpisy

Na hrazení dotací se přibližně z 50% spolupodílí EU a ČR. Proto se včelaři musí řídit určitými právními předpisy.

5.1.1 Evropské unie

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007 kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, v platném znění. Nařízení komise (ES) č. 917/2004 ze dne 29. dubna 2004 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 797/2004 o opatřeních v oblasti včelařství, v platném znění. Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů.

5.1.2 České republiky

Nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění nařízení vlády č. 285/2007 Sb., č. 373/2010 Sb., č. 173/2011 Sb., č. 251/2013 Sb., č. 400/2013 Sb.

5.2 Druhy opatření

Dotace jsou vymezeny pro chovatele včel, kteří jsou zaevidováni u českomoravské společnosti chovatelů (ČMSCH) a.s., Hradištko. Začínající včelař se k ČMSCH přihlásí, i přesto zda včelstva již vlastní. Chovateli je přiděleno šestimístné registrační číslo, jež při žádosti o dotaci musí vyplnit. Pokud chovatel není členem ČMSCH, tudíž nemá registrační číslo, nemůže být dotace včelaři udělena. Podpora se uděluje včelařům na základě důkladně vyplněných formulářů pro každý druh opatření samostatně a po doložení všech povinných příloh. Dotace se uděluje jedině na nová zařízení. (SZIF, © 2013)

5.2.1 Technická pomoc

Jedná se o opatření dělicí se na tři dotační podoblasti a dává tak možnost získat dotaci organizátorům přednášek pro chovatele včel, stávajícím i začínajícím včelařům na obstarání nových zařízení a také pro včelaře „nováčky“ na pořízení nových nastavkových úlů. (SZIF, © 2013)

Dotace na vzdělávací akce

Finanční podpora je stanovena pro pořadatele vzdělávacích kurzů a jsou z ní hrazeny náklady na jejich pořádání. Dotace se podle zaměření, počtu účastníků, doby trvání a určeného tématu člení na:

- praktické kurzy pro chovatele včel,
- semináře pro funkcionáře organizačních jednotek žadatele,
- přednášky pro chovatele včel,
- včelařské kroužky pro děti a mládež pořádné většinou během školního roku.

K požadavkům na zaopatření vzdělávací akce je nutné doložit prezenční listinu s podpisy všech účastníků. (SZIF, © 2013)

Pořízení nového zařízení

Je určeno pro chovatele na opatření zařízením na získávání a zpracování medu a jiných včelích produktů. Chovatel předkládá žádost o dotaci samostatně přímo na ČSV. Dotaci lze dostat na tato nová zařízení:

- medomet (zařízení na vytáčení medu),
- pastovací zařízení nebo míchačka,
- odvíčkovací zařízení,
- dekantační nádoba,
- čerpadlo (přečerpávání tekutého medu),
- tepelná komora,
- plnička medu,
- nádoby na med (sudy, konve),
- zařízení pro chlazené sklady,
- vybavení pro získávání vosku (vařáky, tavidla či lis na mezistěny),
- přístroj pro získání pylu,

- mechanický ometač včel,
- aj.

Vždy je zapotřebí nákup přiměřeného množství nového zařízení vzhledem k současnému počtu chovaných včelstev. Včelař se může vystavit riziku tím, že nakoupí nadměrné množství výše uvedeného zařízení a nebude schopen dokázat účelné využití pořízeného vybavení a bude muset dotaci vrátit. Chovatel musí k žádosti o dotaci doložit originály dokumentů dokazující pořízení nových zařízení, doklady o jejich úhradě, či fotodokumentaci při nákupu zařízení nad 40 000 Kč. (SZIF, © 2013)

Pořízení nových nástavkových úlů pro začínající včelaře

Začínajícím včelařem se rozumí chovatel včel, který je zaevidován v databázi ČMSCH nejdříve v kalendářním roce předcházejícího kalendářního roku podání žádosti. Tzn., že nováček může předložit požadavek na nové úly ve dvou rozdílných termínech, buď v roce, kdy došlo k registraci nebo rok po zaregistrování u ČMSCH. Tuto registraci prověřuje Fond v Integrovaném zemědělském registru. Dotace se poskytuje začátečníkům ve včelařství a to maximálně na 4 nové nástavkové úly jakéhokoliv typu. (SZIF, © 2013)

5.2.2 Boj proti varroáze

Z tohoto opatření chovatele mohou získat finance na úhradu nákladů na prostředky sloužící k prevenci či léčení varroázy a k zaplacení výdajů spojených s použitím těchto léčiv ve formě aerosolu. Dotace je určena pro všechny chovatele včel, i když nejsou členy ČSV na léčbu a prevenci veškerých včelstev chovaných na našem území. Na tento druh opatření podává žádost některá z organizačních složek ČSV, nikoli individuálně chovatel včel. (SZIF, © 2013)

5.2.3 Racionalizace kočování včelstev

Dotace se poskytuje včelaři, který kočuje alespoň s 20 včelstvy na začátku kočovné sezóny se snůškou medu mimo trvalé stanoviště. Příspěvky jsou určeny pouze na nová zařízení, které jsou určeny k přemístění včelstev a jejich umístění mimo stálé stanoviště. Na přesun včelstev si můžeme pořídit:

- nakládací zařízení (hydraulická, mechanická a elektrická zařízení ke zvedání),
- specializované přívěsy k přesunu včel,
- podstavce k umístění úlů (palety). (SZIF, © 2013)

5.2.4 Úhrada nákladů na rozboru medu

V tomto typu opatření si včelař může nechat udělat rozbor medu ze své produkce. Chovatel nemusí podávat žádost o dotaci na rozbor na přítomnost spór *Paonibacillus larvae* a na analýzu fyzikálně chemických vlastností. Včelař zašle na rozbor maximálně 4 vzorky akreditované laboratoři, kde zaplatí sníženou cenu. Dotace je vyplácena z Fondu přímo akreditované laboratoři. Je zajisté možné, aby chovatel podal žádost na rozboru medu samostatně, bez akreditované laboratoře. Včelař však musí zaplatit plnou částku a vyplnit požadavek na dotaci, proto doporučuji nechat si provést rozboru přímo v laboratoři, ve které chovatel zaplatí dotovanou cenu, a nemusíme ztrácet čas s podáním žádosti o dotaci. (SZIF, © 2013)

5.2.5 Obnova včelstev

Na našem území lze od roku 2014 z uznaného šlechtitelského programu získat dotaci za prodané včelí matky ze šlechtických chovů. Toto opatření má za cíl podporu zvýšení chovu kvalitních včelích matek v ČR, které jsou řádně evidovány a odchovány v souladu s podmínkami určenými Chovatelským řádem ČSV. Tuto dotaci lze poskytnout chovateli, kteří jsou začlenění do seznamu chovatelů včelích matek z uznaného šlechtického programu. Nárok o příspěvek předkládá chovatel přímo na ČSV individuálně. (SZIF, ©2013)

5.3 Žádost o dotace

Chovatel včel nemůže sám za sebe požadovat dotaci přímo Státní zemědělský intervenční fond. Jediný, kdo může žádat za všechny chovatele o dotaci z Fondu je Český svaz Včelařů, který shromažďuje žádosti o dotace od každého člena. ČSV podává Fondu za všechny včelaře hromadnou žádost o dotaci do 31. srpna. Formulář žádosti o dotaci chovatel zasílá své základní organizaci, a ta ji za něj pošle ČSV. Tiskopis si včelař může stáhnout přímo na webových stránkách ČSV nebo v listinné podobě v čísle časopisu Včelařství. Z doručených požadavků, Fond určuje výši dotace pro jednotlivé chovatele. Každý rok EU stanoví finanční obnos na včelařská opatření a proto, při převýšení požadavků se musí některé nároky zkrátit. Pouze na opatření boj proti varroóze a úhrada nákladů na rozboru medu nemůže Fond prostředky krátit. Jestliže je chovatele včel žádost o dotaci zamítnuta, může se do patnácti dnů odvolat. Toto odvolání smí poslat žadatel Fondu jedine prostřednictvím ČSV. Dotace na všechny typy opatření zasílá Fond bezhotovostně do 15. října Českému

svazu včelařů a ten je jednotlivým chovatelům, kterým byla dotace Fondem přiznána, rozesílá na jejich bankovní účet. (SZIF, ©2013)

5.4 Výše dotace a podmínky pro získání dotace na jednotlivá opatření

Na každý druh opatření je vymezena odlišná výše dotace. Na opatření technická pomoc můžeme čerpat na tři různé kategorie. První je dotace na vzdělávací akce, kde mohou být uhrazeny náklady na jednotlivý praktický kurz pro včelaře ve výši 6 000 Kč, na individuální seminář trvající 1 den v hodnotě 6 000 Kč nebo 12 000 Kč na seminář trvající alespoň 2 dny. Je možné také získat dotaci i na vedení včelařského kroužku pro děti a to 15 000 Kč za kalendářní rok. Na pořízení nového zařízení chovatel musí nakoupit vybavení v celkové pořizovací hodnotě minimálně 20 000 Kč, bez ohledu na to, zda je chovatel plátcem DPH či nikoli. Příspěvek může být vyplacen až do výše 50 % skutečně vynaložených nákladů, ale pouze do částky 100 000 Kč. Do poslední skupiny opatření technická pomoc, patří dotace na pořízení nástavkových úlů pro začínající včelaře. Finance lze obdržet na pořízení nanejvýš čtyř nových nástavkových úlů, a to 1 000 Kč na jeden úl, tzn., že včelař může získat dotaci do výše maximálně 4 000 Kč.

Typ opatření boj proti varroáze lze poskytovat na úhradu skutečně vydaných nákladů na prostředky sloužící k prevenci nebo léčení varroázy ve výši 70%, tím pádem chovatel zaplatí dotovanou cenu, tj. 30% z ceny léčiv. Na aplikaci aerosolu při prevenci nebo léčby varroázy je dotace stanovena 10 Kč na jedno včelstvo jednou za kalendářní rok.

Podmínkou získání dotace na opatření racionalizace kočování je souhrnná pořizovací cena zařízení alespoň 20 000 Kč, včetně DPH, bez ohledu na to, zda je či není chovatel plátcem DPH. Podpora se uděluje ve výši 50 % pořizovací ceny, nanejvýš ale 150 000 Kč. Je-li včelař plátcem DPH a uplatní si nárok na odpočet DPH, dotace se spočítá z ceny zařízení bez DPH.

Výše dotace na úhradu nákladů na rozbor medu je stanovena ve výši 800 Kč na fyzikálně chemický rozbor a 400 Kč na rozbor medu na přítomnost spór *Paonibacillus larvae*.

Poslední opatření je na obnovu včelstev, kde lze získat příspěvek 300 Kč na jednu prodanou včelí matku v rozhodném období ze šlechtitelského chovu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ZÁKLADNÍ ORGANIZACE DUBICKO

Vlivem platnosti nového Občanského zákoníku z roku 2015 se základní organizace Dubicko stala pobočným spolkem ČSV, tudíž byl změněn název na Základní organizace ČSV Dubicko, p.s. Tato změna musí být zaregistrována u soudu notářským zápisem. Pobočný spolek Dubicko vznikl v roce 1982 a jeho sídlo najdeme v Hrabové. Každý rok se počet členů v organizaci mění, v roce 2016 je zde zaregistrováno celkem 27 členů z Dubicka a okolních vesnic jako jsou Hrabová, Lukavice, Bohuslavice, Kamenná, Rohle, Janoslavice atd. Z předložených statistických údajů od všech členů vyplývá, že dohromady hospodaří s 438 včelstvy a v roce 2015 bylo vyprodukováno 11 424 kg medu, což představuje v průměru 26 kg na jedno včelstvo. Pro zefektivnění chovu bylo vychováno 68 včelích matek.

Výbor základní organizace pořádal k výročí 28. října včelařskou výstavu pro veřejnost s názvem „Včela a člověk“. Výstava probíhala v pěti dnech a byla rozdělena na část historickou, kde byly zapůjčeny exponáty z muzea a část dnešního včelaření. (výroční zpráva, 2015)

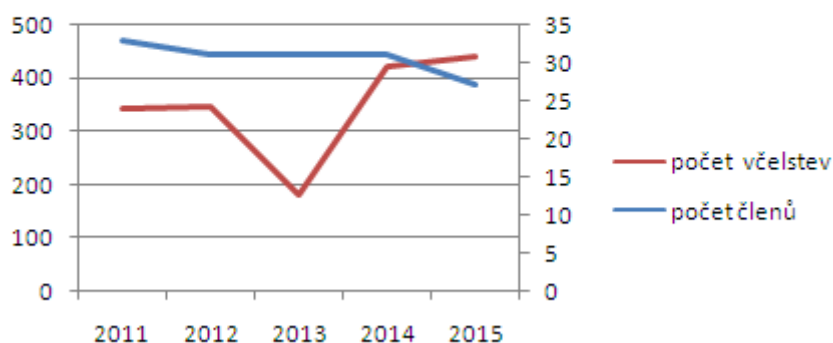
Tab. 5 Počet členů a včelstev za posledních 5 let

(vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014	2015
Počet členů	33	31	31	31	27
Počet včelstev	340	346	180	420	438

Z tabulky č. 5 je patrné, že se průměrný počet členů pohybuje okolo třiceti. V roce 2015 byl zaznamenán pokles o 4 členy organizace. Počet včelstev chovaných v organizace se každý rok mění, v letech 2013-2015 můžeme vidět každoroční nárůst včelstev. V období 2013 byl téměř 50% pokles chovaných včelstev a to z důvodu úhynu zazimovaných včelstev parazitním onemocněním varroáza. (výroční zpráva 2013)

Vývoj počtu členů a včelstev v ZO Dubicko

Obr. 1 Vývoj počtu členů a včelstev v ZO Dubicko

6.1 Historie

Dubicko nebylo vždy samostatnou základní organizací. Jeho historie sahá až do roku 1905, kdy byla součástí spolku v Lošticích. Ten vznikl 15. srpna v Lošticích v hostinci u Coufalů, kde se pořádala Valná hromada. Zúčastněným bylo sděleno, že Včelařský spolek v Lošticích se stal s právní platností pobočným spolkem Zemského ústředního spolku včelařského v Brně a že jeho stanovy byly schváleny císařskokrálovským místodržitelstvím v Brně. Dubicko bylo součástí tohoto spolku. Z důvodu rozsáhlosti a náročnosti pro společné organizování obvodu loštického spolku, jehož členy byly vesnice od Zvole, Hrabové a Veleboře až po Mladeč, Měrotín, Bouzov a Vranovou Lhotu musely být zřízeny další organizace. Obec Dubicko přešla v roce 1982 do včelařského spolku v Zábřeze, popisuje Kunstfeld (2005, s. 7-8).

Zábřežský spolek se potýkal se stejným problémem jako spolek v Lošticích, a to velkým počtem členů. Dubicko se od Zábřehu odtrhlo dne 24.6.1984 a byl vytvořen samostatný spolek Dubicko, kde u jeho založení byl u můj dědeček, Mojmír Zajíček. V jeho spisech jsem našla, jak vypadala dřívější evidence včelařů a včelstev, viz PŘÍLOHA II: EVIDENCE VČELAŘŮ A VČELSTEV V ROCE 1986, dále uvádím PŘÍLOHU PIII: ČLENSKÁ LEGITIMACE, zobrazující původní členskou legitimace ČSV.

7 VYHODNOCENÍ ČERPÁNÍ DOTACÍ

Evropská unie a Česká republika se z poloviny spolupodílí na vyplácení dotací. V této kapitole budou uvedeny prostředky čerpané ze Státního zemědělského intervenčního fondu na tzv. druhy opatření a ze státního rozpočtu na finanční příspěvek na podporu včelařství.

7.1 Ze Státního zemědělského intervenčního fondu

Pro včelařská opatření je určen z EU obnos v eurech, který může Fond každý rok vyplatit na dotace pro včelaře. V roce 2015 bylo na včelařské dotace vymezeno 2 331 948 EUR, tj. 64 676 mil. Kč (směnný kurz z 31.12.2014 27,735 CZK/EUR). V roce 2015 byl přesáhnut limit celkové výše vyhrazených peněžních prostředků na dotace z důvodu velkého zájmu včelařů o čerpání těchto dotací. Proto musely být kráceny finanční prostředky na opatření Obnova včelstev, Technická pomoc a Racionalizace kočování včelstev. (Nováková, 2015)

SZIF pro rok 2016 stanovil výši na včelařské dotace 2 329 120 EUR. K 31.12.2015 byl použit směnný kurz 27,023 CZK/EUR. Komise tak rozhodla, že na dotace sloužící ke zkvalitnění všeobecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich následné uvádění na trh poskytne částku 62 939 810 Kč. (Barbuš, 2016)

Tab. 6 Přehled celkového čerpání dotací v letech 2011-2015 (v tis. Kč)

Opatření	2011	2012	2013	2014	2015
Technická pomoc	34 460	36 897	35 629	34 307	26 877
Boj proti varroáze	11 112	15 949	18 932	17 238	27 513
Racionalizace kočování	5 016	4 478	3 867	2 259	2 159
Rozbory medu	1 836	937	494	678	721
Obnova včelstev	8 804	8 159	7 286	9 456	7 414
Celkové čerpání v Kč	61 231	66 420	66 208	63 947	64 676
Možnost čerpání v Kč	62 653	66 421	66 212	63 947	64 676
Čerpání v %	97,73	100	99,99	100	100

Z tabulky je patrné, že dotace na jednotlivé druhy opatření jsou každý rok proměnlivé. Celkové čerpání na tzv. Evropskou dotaci se každý rok pohybuje téměř na stejné úrovni. Skoro vždy se z Fondu daří čerpat 100% určených prostředků. SZIF podporuje rozvoj včelařství pomorně velkou finanční částkou. (Barbuš, 2015, s. 93) a (SZIF, © 2013)

7.1.1 Přehled čerpání dotací podle jednotlivých opatření

Opatření **technická pomoc** je mezi včelaři nejžádanější. Tabulka č. 7 poukazuje, kolik peněžních prostředků bylo použito na různá školení, nová zařízení pro stávající včelaře či na nové nástavkové úly pro začínající včelaře. Technická pomoc je určena především k větší produkci medu a jeho další uvádění na trh díky lepším technickým postupům. Vzdělávací akce a různé kurzy jsou určené na přednášky tykající se oblastí chovu a prevence nemocí včel. V roce 2011 byl zaveden nový druh podopatření a to příspěvek až na 4 nové úly pro začínající včelaře., ve snaze podpořit tak včelaře „nováčky“. U tohoto podopatření můžeme vidět každoročně větší zájem. V roce 2014 byl na toto opatření vyplacen finanční obnos ve výši 34 307 mil. Kč, což činí 53,6% na celkově vyplácených dotacích. V některých letech byl zaznamenán pokles vyplácených dotací, nejedná se však o snížení zájmu ze strany včelařů, ale krácením výše dotace v daném roce. Podopatření vzdělávání se z důvodu zpřísnění podmínek pro organizování akcí pro včelaře a snížením peněžních prostředků v posledních letech snižuje. V roce 2014 se konalo celkem 1 541 vzdělávacích přednášek, na které bylo vyplaceno 3,9 mil Kč. Na vedení včelařských kroužků pro budoucí včelaře se v roce 2014 uvolnily prostředky ve výši 1,1 mil Kč.

Podopatření na pořízení nového zařízení v roce 2014 žádalo 2 138 chovatelů včel a byla jim poskytnuta dotace 26,5 mil Kč. Posledním podopatření je dotace na nákup nových nástavkových úlů pro začínající včelaře. Celkem v roce 2014 požadovalo 1 231 nových chovatelů a bylo jim vyplaceno 26,5 mil Kč. (Barbuš, 2015, s. 92)

Tab. 7 Čerpání dotací na opatření „technická pomoc“ (v tis. Kč)

Opatření	Podopatření	2010	2011	2012	2013	2014
Technická pomoc	Školení	7 596	7 699	4 932	5 649	4 991
	Zařízení	16 434	24 938	29 900	27 465	26 465
	Nové úly	-	1 823	2 065	2 515	2 851
Celkové čerpání		24 030	34 460	36 897	35 629	34 307
Podíl na celkově čerpaných dotacích (%)		42,6	56,3	55,6	53,8	53,6

(Barbuš, 2015, s. 93)

Druhým nejvíce žádaným opatřením je **úhrada boje proti varroáze**. Je na něj kladen důraz z důvodu prevence a léčení proti tomuto parazitnímu onemocnění včel. Podcenění prevence či léčby může vést ke snížení výnosů a v horším případě i k úhynu včelstev. Léčba vhodnými přípravky je jedinou možností vyhnout se dopadům tohoto onemocnění. Od roku 2012 byl zaznamenán nárůst vyplácených prostředků kvůli zvýšené ceně léčiv. Nikoli jejich zvýšenou spotřebou. Úhrada na ošetření aerosolem každý rok stoupá. V zimním období v letech 2013 a 2014 bylo tímto přípravkem ošetřeno okolo 344 000 včelstev, což představuje více než polovinu chovaných včelstev na našem území. (Barbuš, 2015, s. 92)

Tab. 8 Čerpání dotací na opatření "boj proti varroáze" (v tis. Kč)

Opatření	Podopatření	2010	2011	2012	2013	2014
Boj proti varroáze	Léky	8 605	8 137	12 707	15 746	13 800
	Aerosol	2 843	2 975	3 242	3 186	3 438
	Studie	-	-	-	-	-
Celkové čerpání		11 448	11 112	15 949	18 932	17 238
Podíl na celkově čerpaných dotacích (%)		20,3	18,1	24,0	28,6	26,9

(Barbuš, 2015, s. 93)

Racionalizace kočování včelstev řídí pohyby včelstev a uspořádání včelařských stanovišť na území ČR. Tento druh opatření prošel v posledních letech mnoha výraznými změnami. Od roku 2011 může být na toto opatření čerpána dotace pouze na pořízení nového zařízení

sloužící k přemísťování včelstev na nová stanoviště. Do roku 2010 bylo možné žádat o finanční příspěvek na kočování včelstev, který činil maximálně 150 Kč na jedno včelstvo umístěné mimo trvalé stanoviště. Po roce 2010 došlo ke snížení čerpání dotací právě z důvodu zmíněných změn pro poskytování finančních příspěvků. (Barbuš, 2015, s. 92)

Tab. 9 Čerpání dotací na opatření " racionalizace kočování" (v tis. Kč)

Opatření	Podopatření	2010	2011	2012	2013	2014
Racionalizace kočování	Kočování	1 510	-	-	-	-
	Zařízení	9 993	4 938	4 478	3 867	2 259
Celkové čerpání		11 503	4 938	4 478	3 867	2 259
Podíl na celkově čerpaných dotacích (%)		20,4	8,1	6,7	5,8	3,5

(Barbuš, 2015, s. 93)

Rozbory medu

Úhrada nákladů na rozbor medu je dotace umožněna na fyzikálně-chemický rozbor medu (800 Kč) nebo rozbor medu na přítomnost spor *Paenibacillus larvae*, jehož výše činí 400 Kč. Dotační opatření na rozbor medu má za úkol zkvalitnit med uváděný na trh. Jedním z rozborů je zjištění fyzikálních a chemických vlastností medu, pomocí něhož včelař zjistí jeho kvalitu a pomůže mu k získání lepšího zhodnocení svého produktu na trhu. Tento typ dotačního opatření patří k nejméně využívaným. V roce 2011 byl zaznamenán více než trojnásobný nárůst čerpání této dotace, oproti roku minulému. (Barbuš, 2015, s. 92)

Tab. 10 Čerpání dotací na opatření „rozbory medu" (v tis. Kč)

Opatření	2010	2011	2012	2013	2014
Rozbory medu	503	1 837	937	494	678
Celkové čerpání	503	1 837	937	494	678
Podíl na celkově čerpaných dotacích (%)	0,9	3,0	1,4	0,7	1,0

(Barbuš, 2015, s. 93)

Obnova včelstev

V opatření obnova včelstev se do roku 2014 mohlo čerpat na pořízení nových nástavkových úlů chovatelům po zimním úhynu včelstev, stanovila-li Státní veterinární správa České republiky úhyn z důvodu nakažlivého onemocnění. Pomocí financování na obnovu včelstev se daří podporovat chov včelích matek a kompenzovat ztráty úhynu včel. Od roku 2014 je možné žádat dotaci za prodané včelí matky pocházející pouze ze šlechtitelského chovu. V tomto roce se zvýšila i výše dotace na jednu prodanou včelí matku a to z 200 Kč na 300 Kč. Nicméně musela být tato výše krácena nařízením vlády, ve skutečnosti dotace činila 208 Kč. Průběh čerpání je vidět v tabulce č. 11. (Barbuš, 2015, s. 92)

Tab. 11 Čerpání dotací na opatření „obnova včelstev“ (v tis. Kč)

Opatření	Podopatření	2010	2011	2012	2013	2014
Obnova včelstev	Prodej matek	8 731	8 771	8 145	7 282	9 465
	Pořízení úlu	172	34	14	4	-
Celkové čerpání		8 903	8 805	8 159	7 286	9 465
Podíl celkových čerpaných dotací (%)		15,8	14,4	12,3	11,0	14,8

(Barbuš, 2015, s. 93)

7.2 Z Ministerstva zemědělství

Každý rok je ze státního rozpočtu vyplácena částka na podporu včelařství, sloužící k zajištění opylování zemědělských rostlin. Jedná se o dotaci podle titulu 1.D, která je poskytována chovatelům včel automaticky. Její maximální výše je stanovena na 180 Kč. Pro každý rok je vymezena jiná výše dotace na jedno včelstvo. Nejnižším finančním příspěvkem na jedno zazimované včelstvo bylo v roce 2011 97,50 Kč. Zatím nejvyšší hodnota dotace byla v roce 2013 a to 138 Kč a dále v letech 2010 a 2012, kde dotace činila 133 Kč. Pro rok 2015 byla stanovena částka ve výši 128 Kč/včelstvo. Přehled stanovení a vyplácení dotace uvádí tabulka č. 12.

Tab. 12 Přehled dotace 1.D za období 2010-2014 (v Kč)

Rok	Počet včelstev k 1.9.	Žádost celkem	celkem na včelstvo	dotace od Mze
2010	526 447	94 760 450	133	70 017 451
2011	563 673	101 461 140	97,50	54 958 117
2012	538 185	96 876 300	133	71 578 605
2013	550 099	99 017 820	138	75 913 662
2014	602 910	108 523 800	126	75 966 660

(SZIF, © 2013)

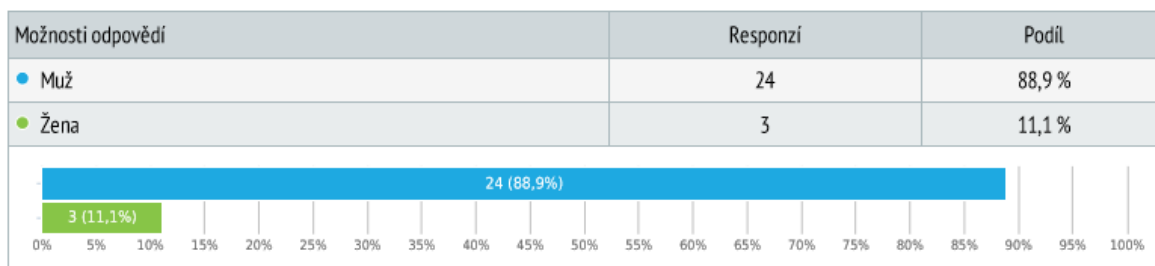
8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Tato kapitola je zaměřena na dotazníkové šetření a rozhovory s vybranými členy ZO Dubicko. Pro tuto bakalářskou práci byly zvoleny 2 dotazníky, jeden určený přímo pro členy základní organizace Dubicko zaměřující se na znalosti týkající se dotací a jejich případné čerpání dotací. Druhý dotazník, byl směřován spotřebitelům medu, zda ho vůbec konzumují, jestli odebírají med přímo od včelaře či ho kupují v obchodech a kolik jsou ochotni zaplatit za 1 kg medu.

8.1 Dotazník pro členy základní organizace Dubicko

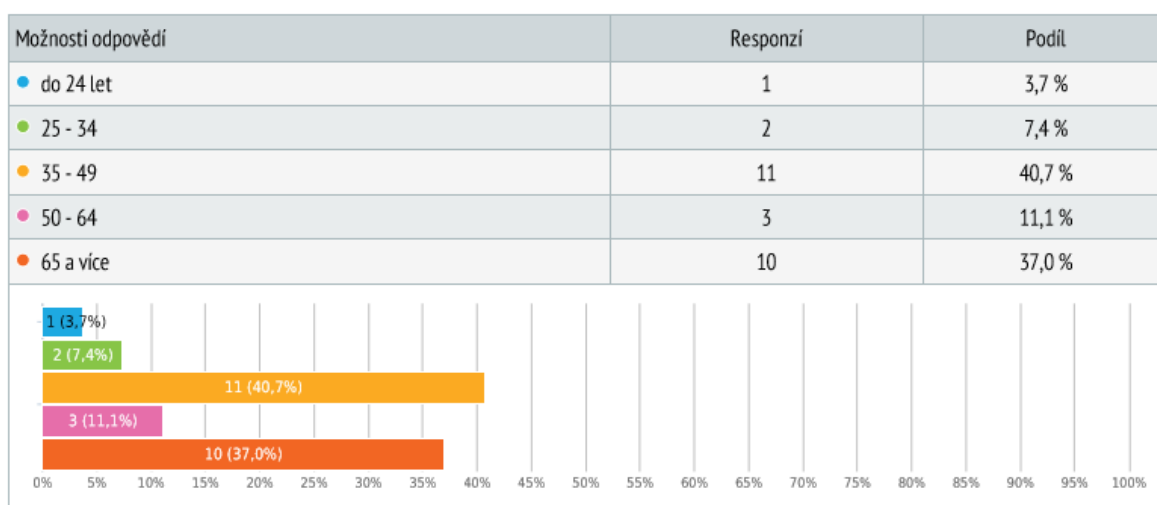
Dne 30.3.2016 byl dotazník ve spolupráci předsedy organizace rozeslán všem 27 členům ZO Dubicko. Dotazník s odpověďmi se mi do 15.4.2016 vrátil od všech členů, tudíž se jednalo o 100% návratnost a úspěšnost ve vyplnění dotazníků. Dotazníkové šetření bylo umístěno na portálu Survio.com, kde se dá bezplatně dotazník vytvořit. Včelaři ZO Dubicko odpovídali na deset základních otázek, týkající se jejich chovu včel, znalostí a případné čerpání dotací. Jednalo se o tyto otázky: Pohlaví a věk chovatele, Jak dlouho včelaří, Počet včelstev, se kterými hospodaří, Znalost dotace typu 1.D., Zda byla v posledních letech čerpána dotace a pokud ano, na jaký druh opatření, Jestli byla výše dotace jedním z faktorů k pokračování chovu včelstev, Znalost z čeho jsou dotace vypláceny a poslední otázka byla Seřazení jednotlivých druhů opatření podle důležitosti. Z důvodu snadnějšího vyhodnocování byly téměř u všech otázek zvoleny uzavřené odpovědi, pouze u otázky počtu chovaných včelstev byla zvolena odpověď otevřená z důvodu přesného zjištění včelstev v ZO Dubicko. Dotazník je uveden v příloze P III: DOTAZNÍK PRO ČLENY ZO DUBICKO

První základní otázkou, bylo zjištění, zda je chovatel včelstev muž či žena. V základní organizaci Dubicko se potvrdilo, že tímto koníčkem či profesí se zabývají více muži. Z celkového počtu 27 členů jsou pouze 3 ženy zabývající se včelařením, tj. 11,1%, zbylých 88,9% tvoří muži.

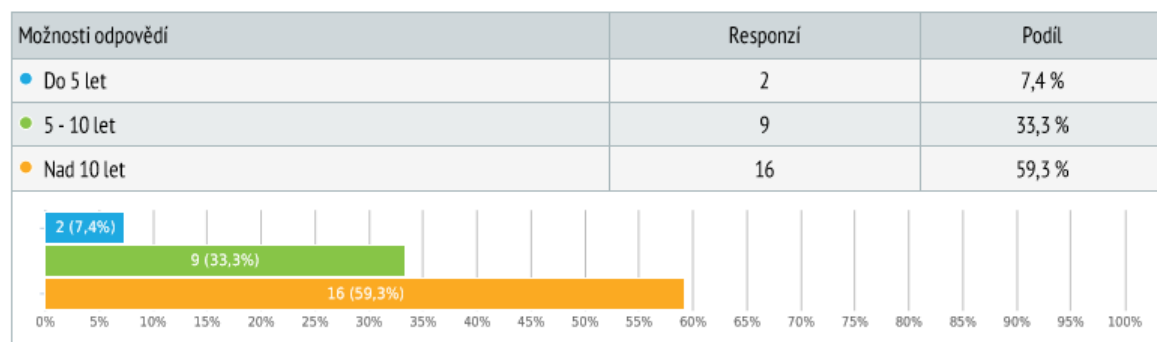
Obr. 2 Pohlaví

Další otázka se zaměřuje na věk chovatelů. Věkové kategorie byly rozděleny do pěti skupin a to: do 24 let, tato hranice byla zvolena z důvodu možnosti věnovat se včelaření od věku 10ti let, dále 25-34, 35-49, 50-64 a poslední skupinou 65 a více let. Z uvedených odpovědí můžeme vyčíst, že největší skupinu tvoří včelaři ve věku 35-49 (40,7%) a nad 65 let (37%), dohromady tvoří v základní organizaci Dubicko přes 77% členů, což představuje razantně větší podíl starších lidí. Nejmenší podíl představují členové spadající do věkové kategorie do 18 let (3,7%) a 25-34 let (7,4%). 11,1% chovatelů je ve věku od 50 do 64 let. V souvislosti s vysokým věkem členů, by organizace zajisté uvítala oživení z řad mladších kolegů.

Obr. 3 Věková kategorie

V otázce číslo tři, zaměřující se jak chovatelé dlouho včelaří, odpovědělo 7,4% do 5 let, patřící do věkové kategorie 18-24 let, 33,3% 5-10 let a největší podíl (59,3%) patřil včelařům chovající včely více jak 10 let. Déle než 10 let chovají včely jednotlivci ve věkové skupině 35- 49 let a včelaři, kterým je nad 65 let.

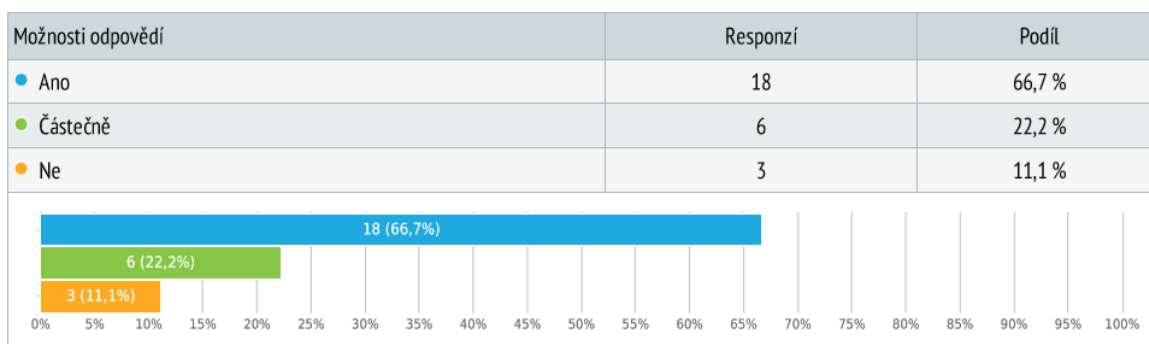
Obr. 4 Jak dlouho se zabývají včelařením

Další otázkou bylo zjištění, s kolika včelstvy jednotliví chovatelé hospodaří. Odpověď na otázku byla zvolena otevřená, z důvodu ověření celkového počtu chovaných včelstev, který činí za rok 2015 při 27 členech 438. Odpovědi byly různorodé, nejmenší počet chovaných včelstev je 4 a naopak největším je 60. Nejčastějším počtem chovaných včelstev je 15 na jednoho chovatele. Průměrným počtem je 16 včelstev připadající na jednoho včelaře. Na obrázku č. 4 můžeme vidět odpovědi všech členů organizace. V roce 2015 bylo vyprodukováno 11 424 kg medu, což představuje v průměru 26 kg na jedno včelstvo.

Obr. 5 Počet včelstev

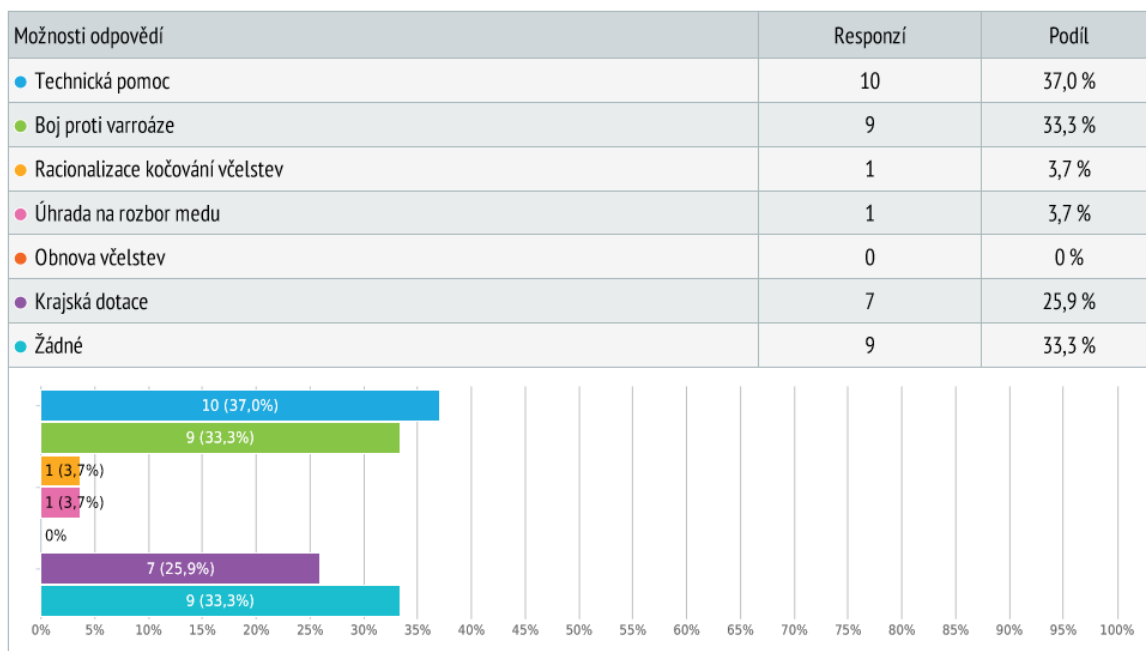
Otázka, jestli včelaři znají dotační program typu 1.D. – Podpora včelařství byla položena z důvodu automatického vyplácení ze státního rozpočtu za každé zazimované včelstvo. Většina chovatelů včel tuto dotaci zná, jedná se o více než 66% dotazovaných. 22,2% o ní ví pouze částečně a 3 členové, tj. 11,1% ji neznají vůbec.

Obr. 6 Znalost dotačního programu typu 1.D.

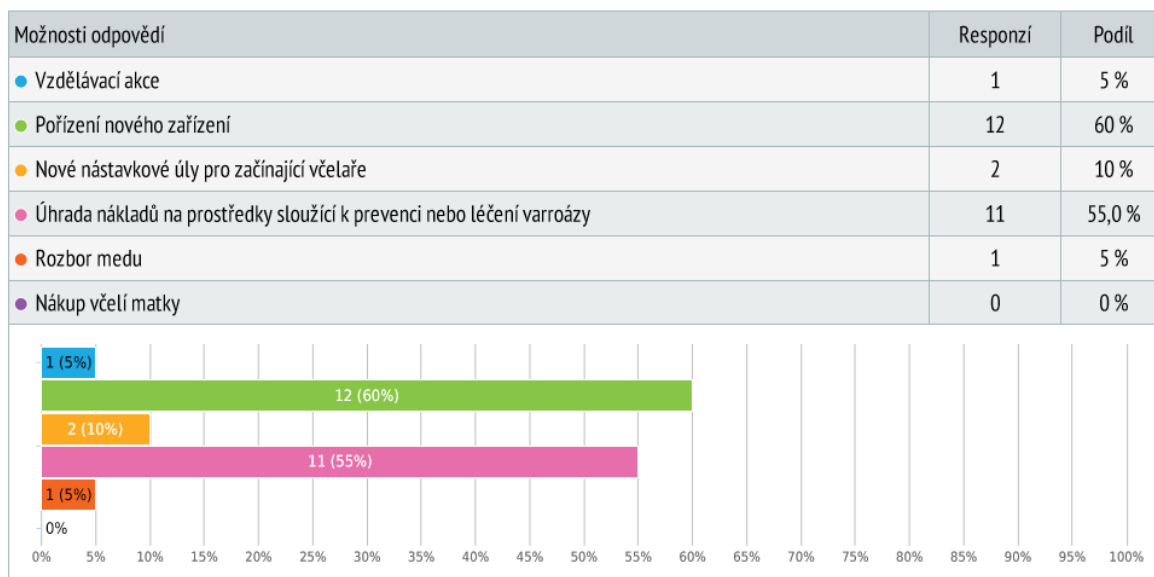
Mezi jednu z nejdůležitějších otázek patřilo, zda v posledních letech chovatelé čerpali dotaci a pokud ano, na jaký druh opatření to bylo. Z celkového počtu členů ZO Dubicko jich celkem 18 žádalo o nějaký typ dotace, jedná se o 67,7% dotazovaných. U této otázky bylo více možných odpovědí, jelikož žadatel mohl získat finanční příspěvek na více druhů opatření. Tito chovatelé žádali nejčastěji dotaci na technickou pomoc 37%, na boj proti varroáze 33,7%, 25,9% na krajskou dotaci, 3,7% na úhrady na rozbor medu a 3,7% na použití racionalizaci kočování včelstev. Pouze na jeden druh opatření nebyla podána žádost o do-

taci, jednalo se o opatření na obnovu včelstev. V posledních letech o dotace vůbec nežádalo 9 členů organizace, což představuje 33,3%.

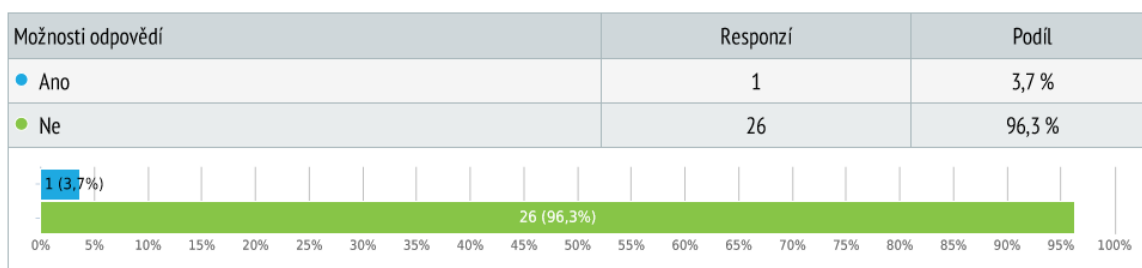
Obr. 7 Jaký typ dotací byl v posledních letech čerpán

Dotaz, na co byla dotace čerpána, navazuje na předchozí otázku č. 6, pokud chovatel žádal o některý z druhů opatření. Otázka pro respondenty nebyla povinná, z důvodu, že někteří včelaři v posledních letech nežádali o dotace. Z uvedených výsledků je patrné, že nejméně peněžních prostředků bylo čerpáno na vzdělávací akce (5%) a rozbor medu (5%), pouze 2 včelaři čerpali dotaci na nové nástavkové úly pro začínající včelaře, jedná se o 10%. K nejvíce žádaným druhům opatření patří: úhrada nákladů na prostředky sloužící k prevenci nebo léčení varroázy a to 55% a na pořízení nového zařízení (60%).

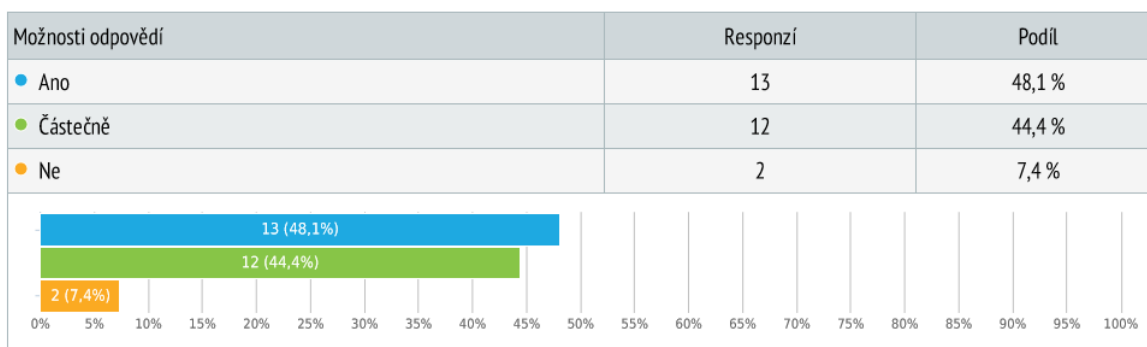
Obr. 8 Na co byla dotace čerpána

Pro 26 příslušníků organizace (96,3%) není výše vyplácených peněžních příspěvků k pokračování chovu včel důležitá. Někteří včelaři by v této činnosti pokračovali i za předpokladu, že by dotace na některý typ opatření nebyl dotován vůbec. Pouze pro jednoho člena je výše dotace důležitá (3,7%). Pro většinu včelařů se tato činnost stala koníčkem, která je baví a dělá jim radost, proto někteří nežádali žádnou dotaci nebo jim výše dotace nepřijde významná, aby kvůli tomu museli ukončit svou včelařskou aktivitu.

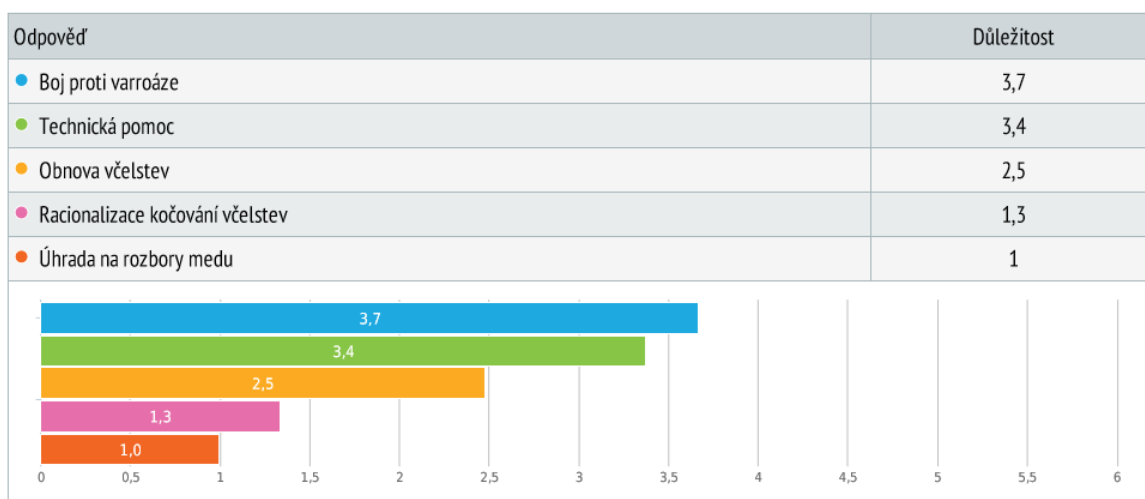
Obr. 9 Důležitost výše dotace k pokračování chovu včel

Otázka číslo 9 poukazuje na znalosti chovatelů ZO Dubicko. Jestli vědí, z čeho jsou dotace vypláceny, zda z Státního zemědělského intervenčního fondu Evropské unie, České republiky či jednotlivého kraje. 48,1% má velmi dobrou znalost o vyplácení dotací, 44,4% pouze částečnou a z čeho jsou dotace vypláceny, nezná vůbec 7,4%, to jsou 2 členové organizace.

Obr. 10 Znalost vyplácení dotací

Poslední otázkou u dotazníkového šetření bylo seřazení jednotlivých typů opatření podle důležitosti. Mezi nejdůležitější opatření pro členy ZO Dubicko patří boj proti varroáze, které se umístilo na prvním místě. Jde vidět, že členové tuto problematiku nepodceňují a proto u nich boj proti varroáze patří k nejvíce důležitým opatřením. Na druhém místě technická pomoc, která členům slouží na pomoc při financování nového vybavení, patří také k velmi významné peněží podpoře. Dále pak obnova včelstev, racionalizace kočování včelstev a za nejméně důležité je považováno opatření úhrady na rozbor medu. Na poslední dva druhy opatření byla podána pouze jedna žádost a na rozbor medu nebyl podán dokonce žádný požadavek.

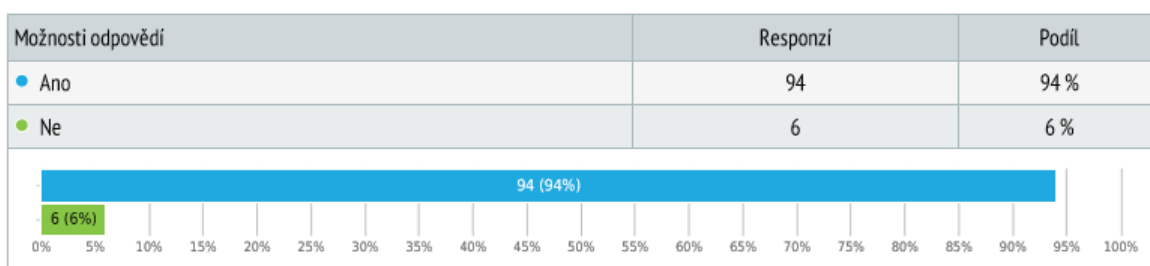
Obr. 11 Druhy opatření podle důležitosti

8.2 Dotazník pro konzumenty medu

Druhé dotazníkové šetření mělo za cíl zjistit, jestli dotazovaní konzumují med a pokud ano, zda ho preferují přímo od včelaře či z obchodu a kolik jsou ochotni zaplatit za kilo

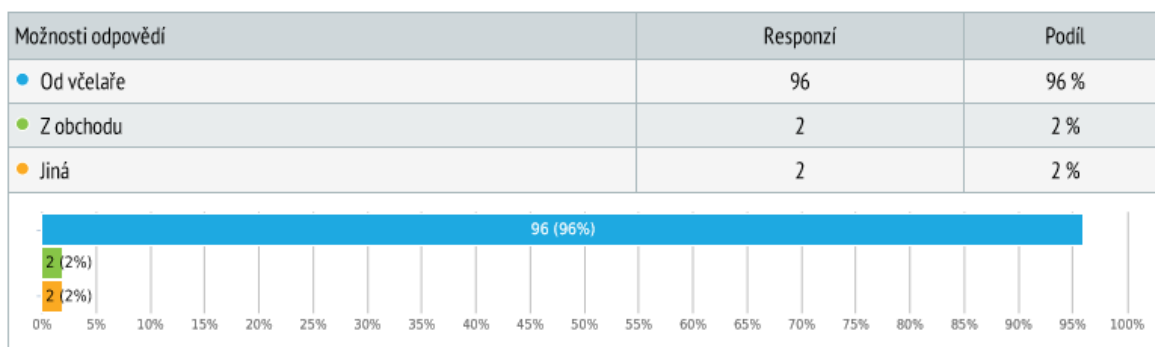
medu. Dotazník byl zveřejněn od 13.4.2016 do 1.5.2016 na portálu Survio.com. Dotazníkové šetření bylo rozesláno všem známým a přátelům, dále bylo umístěno na stránkách Facebooku ve skupině Mohelnice a okolí. Celkem ho navštívilo 153 respondentů, ale odpovědi se vrátili pouze od 100 účastníků. Úspěšnost návratnosti dotazníku byla 65,4%. Dotazník se skládal z 6 stručných otázek: Jestli dotazovaní vůbec konzumují med, Jaký med preferují, přímo od včelaře či z obchodu, Pokud od včelaře, kde ho kupují: přímo od včelaře nebo na trzích či přes známé, Zda k domácímu medu mají dobrou nebo špatnou dostupnost, Kolik jsou ochotni zaplatit za sklenici (1kg) medu a zda je cena domácího medu pro konzumenty důležitá. Dotazník se nachází v příloze P V: DOTAZNÍK PRO KONZUMENTY MEDU

Klíčovou otázkou bylo zjištění, zda dotazovaní vlastně med konzumují či nikoli. Většina oslovených 94% ho spotřebovává. Pouze 6% med nekonzumuje vůbec. Pokud se stane, že spotřebitel med nekonzumuje, může i přesto pokračovat ve vyplnění zbylých pěti otázek, protože ho může kupovat např. pro celou domácnost, jako dárek pro rodinu a přátele nebo k léčebným účelům.

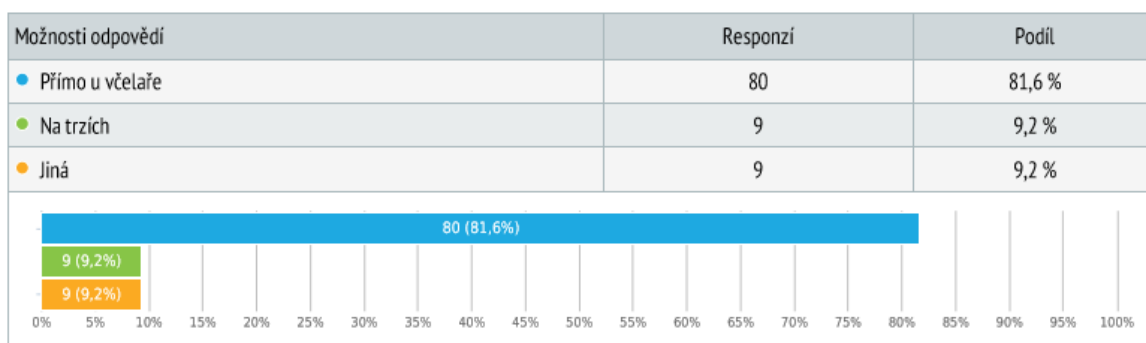
Obr. 12 Konzumace medu

Pokud spotřebitelé odpověděli, že med konzumují, ve většině případů (94%) ho nakupují přímo od včelaře. 2% lidí ho vyhledává v obchodech. A 2 zbylí dotazovaní odpověděli, že med nekupují, ale pokud by ho nakupovali, tak jedině od včelaře. Z odpovědí je patrně, že lidé nakupují a cení si více medu od včelařů.

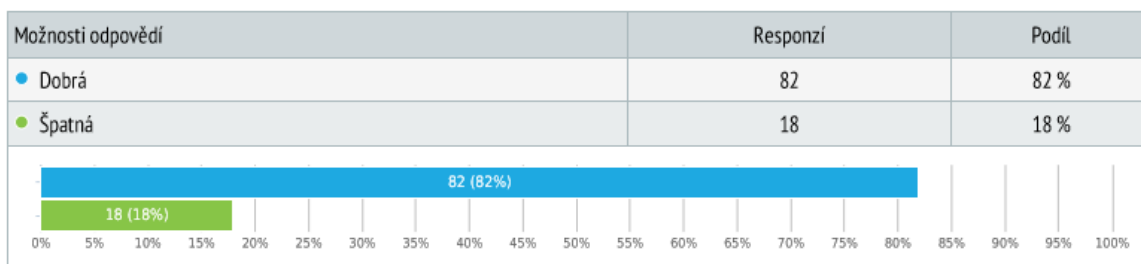
Obr. 13 Preference medu

Tento dotaz navazuje na předchozí otázku, zjišťujeme, zda konzument nakupuje med od včelaře, tak jakým způsobem, jestli přímo u zdroje, přes známé nebo na trzích. 81,6% si pořizuje med přímo od svého včelaře, 9,2% na různých trzích či jarmarcích a v ostatní případech (9,2%) ho kupují přes známé, rodinu nebo ho vyrábí sami.

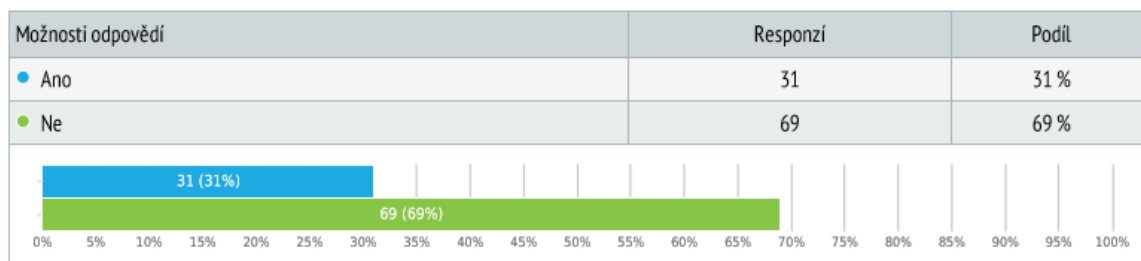
Obr. 14 Kde med nakupují, pokud preferují med od včelaře

Účastníci dotazníkového šetření rovněž odpovídali na otázku, týkající se jejich dostupnosti k domácímu medu, zda je dobrá či špatná. 82% dotazovaných nemá problém se získáváním medu od včelaře, zbylých 18% se k domácímu medu dostává hůře. Proto by se včelařství mělo rozšířit do více obcí a měst, aby se lidé lépe dostávali k domácímu medu.

Obr. 15 Dostupnost domácího medu

Pro 31% respondentů je při nákupu domácího medu rozhodující výše ceny. Med není zrovna nejlevnější potravinou, a proto se některé domácnosti při jeho nákupu rozhodují podle ceny. U většiny (69%) konzumentů cena medu již nerozhoduje. Rádi si připlatí za kvalitní dobrý med přímo od včelaře.

Obr. 16 Důležitost výše ceny domácího medu

Poslední a pro dotazníkové šetření určené konzumentům medu bylo nejdůležitější otázkou zjištění, kolik je spotřebitel ochoten zaplatit za sklenici medu (1kg). Odpovědi byly různorodé. Nejmenší částku ochoty spotřebitele zaplatit byla 90 Kč, což je nereálné. Cena domácího medu se na trhu pohybuje přibližně okolo 130 Kč, je zde ale možnost nákup přímo od známého, který nám ho poskytne za cenu nízkou, okolo 100 Kč. Naopak největší částka byla vyčíslena na 500 Kč, ze 100 dotazovaných by dva z nich dali za sklenici medu právě tento obnos, z těchto odpovědí je patrné, že každý konzument, si cení med úplně jinak. Nejčastější odpovědí respondentů byla částka ve výši 200 Kč za sklenici medu, na kterou odpovědělo 21% konzumentů. Průměrná cena byla vyčíslena na 295 Kč/kg medu.

8.3 Rozhovor

Rozhovory byly provedeny se dvěma členy ZO Dubicko. Zajímaly mě otázky týkající se spokojenosti s vedením organizace a názor na poskytované dotace. První interview mi poskytl nejmladší člen organizace Petr Havelka, který uvádí: „*Jsem členem základní organizace Dubicko od roku 2011. Včelaření mě naučil můj dědeček. Jelikož studuji, přišlo mi vhod, že mám do začátku 20 včelstev po dědečkovi a tak moje počáteční náklady byly téměř nulové. Minulý rok jsem žádal o evropskou dotaci na opatření technická pomoc, na zařízení ztekucovací box a čerící nádobu v celkové výši 28 000 Kč a z Fondu EU mi bylo vyplaceno 8 300 Kč (30% z pořizovací ceny). Včelaření se věnuji hlavně o víkendech. Tato aktivita se pro mě nestala jenom koníčkem, ale i výdělečnou činností. Ročně prodám kolem 500 kg medu. S působením organizace jsem spokojen, nikdy nenastaly s ostatními členy*

problémy. Co se týče dotací, uvítal bych větší podporu státu či EU začínajícím mladým včelařům. Je velmi málo mladých lidí, kteří se rozhodnou včelařit, avšak peněz nemají na zbytek. “

Druhý rozhovor byl uskutečněn s dalším členem, který má následující názor: „ Ke včelaření jsem se dostal po smrti mého otce, po kterém jsem zdědil pět včelstev. Jelikož jsem mu za jeho života s chovem včel pomáhal, navázání na tento koníček nebyl problém. Této činnosti se věnuji zhruba 8 let. Stále se zdokonaluji a učím se novým poznatkům. Úly jsem si vyrobil svépomocí v truhlářské dílně. V současné době chci postavit včelín pro 8 včelstev. O dotaci bych chtěl požádat v příštím roce a to na technickou pomoc a to na medomet. Doposud jsem o evropskou dotaci nežádal. Za dobu své činnosti v organizaci využívám rady zkušených včelařů a dokonce jsem pomáhal organizovat akci „Včela a člověk“, kde jsme vystavovali exponáty věcí, které se týkaly chovu včel a seznamovali návštěvníky s činnostmi včelaře. Uvítal bych větší zájem mladých zájemců o tuto činnost. “

9 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Na úvod se budou zmíněni začínající včelaři. Největším problémem jsou poměrně velké finanční náklady na nákup vybavení pro chov včel, které si musí chovatel pořídit na začátku své včelařské činnosti. Pro chovatele „zaměstnance“ úhrada nákladů nemusí být tak velkým problémem jako mají například studenti či mladí lidé s minimálními peněžními úsporami. Pokud se mladý člověk rozhodne zabývat se chovem včel, většinou z důvodu vysokých nákladů od této činnosti ustoupí. Myslím, že pro začínající mladé včelaře by měla být větší podpora od státu nebo EU z důvodu oživení organizací na našem území mladými včelaři. Finanční příspěvek na pořízení nových nástavkových úlů pro začínající včelaře činí 1 000 Kč na jeden nástavkový úl, přičemž začátečník může žádat dotaci maximálně na 4 úly. Ceny úlů se pohybují okolo 2 000 Kč, tím pádem se nováčkovci vrátí asi půlka vložených výdajů. Další příspěvek slouží na pořízení nového vybavení k získávání a zpracování medu. Pokud začínající včelař bude chtít čerpat dotaci na nákup zařízení, musí si pořídit vybavení v hodnotě alespoň 20 000 Kč, jedná se tedy o velmi vysokou částku. Je možné získat až 50% z ceny nového zařízení zpátky, ale často se stává, že chovatel obdrží částku menší než polovinu z původní ceny a to z důvodu velkého počtu žádostí na toto opatření a omezené částky na vyplácení dotace. Cena jednoho včelstva se pohybuje okolo 2 000 Kč. Doporučuje se si na počátku koupit alespoň 3 včelstva z důvodu případného onemocnění či úhynu některého z včelstev. Celková počáteční investice se pohybuje okolo 29 000 Kč, z čehož se část finančních nákladů vrátí chovateli zpět formou dotace. Kdybychom počítali s 50% návratností z ceny na nové zařízení, výdaje by při nejlepším možném čerpání dotací činili asi 19 000 Kč. Pro mladého člověka je to jistě velmi finančně náročné. Z důvodu přilákání většího počtu budoucích včelařů a oživení spolků „nováčky“ by bylo vhodné více podporovat začínající chovatele. Na závěr je nutné podotknout úvahu, jestli bude chovatel brát včelaření jako své hobby a nebude tak očekávat vrácení počátečního vkladu a jeho užitkem se stanou vlastnoručně získané produkty z chovu včel, kterými jsou například med či vosk, ale rovněž dobře strávený čas v přírodě. Druhou možností proč začít včelařit je dosažení zisku prodejem medu a jiných včelích produktů. Aby se tato činnost vyplatila, musí chovat okolo třiceti včelstev a věnovat jim poměrně hodně času. Vložená investice na začátku se včelaři za pár let vrátí. Je i možnost, že začínající včelař zdědí úly i se včelstvy po rodinném příslušníkově či příteli, jeho náklady tak budou minimální. Zde je spíše otázkou, jestli si „nováček“ ke včelám vybuduje vztah a obětuje tomuto koníčku úsilí a čas.

Další problematiku v dotacích jsem shledala v nákupu nového vybavení pro včelaře, kde někteří prodávající uměle zvyšují ceny těchto zařízení. Vědí, že včelaři na ně získávají dotace a proto ceny nadsazují. Kdyby se dotace zrušily, obchodníci by pravděpodobně snížily hodnotu vybavení na původní ceny. Dále je u opatření technická pomoc poměrně vysoký minimální obnos na nákup nového zařízení činící 20 000 Kč. Chovatelé si proto musí vybrat dražší vybavení, aby dosáhli na možnost obdržení dotace, i když by jim stačilo relativně levnější zařízení prodávající se na trhu. Jak jsem již zmiňovala, z částky 20 000 Kč je možné obdržet až polovinu nákladů na nákup pořizovaného vybavení. U tohoto opatření je navíc umožněno krácení vyplácené dotace. Každým rokem se příspěvky na nové zařízení snižují, tudíž dochází k výplatě příspěvku menší než 50%.

Včela má velký vliv na rovnováhu přírody. Bez opylování rostlin by nedošlo k úrodě plodin potřebných pro život lidí. Činnost včelařství úzce souvisí se zemědělstvím, jelikož včely opylovávají i zemědělské rostliny. Bylo by vhodné více zapojit zemědělce a lesáky, aby zajistili lepší péči o životní prostředí a to péčí o krajinu, např. intenzivnější výsadbou pyloárných dřevin a dalších rostlin.

Další otázka je týkající se medu. Med má blahodárné účinky na lidský organismus, proto by se měl ve školách a školkách více propagovat mezi mládeží jako zdravá potravin. Každý spotřebitel by si měl najít svého včelaře, od kterého si bude kupovat domácí med.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zaměřena na význam včelařství, možnosti čerpání dotací pro chovatele včel a případný návrh zjištěných nedostatků v oblasti dotací pro včelaře. Včely jsou nedílnou součástí přírody, proto je pro člověka důležité uvědomit si význam včelaření. Tento koníček patří k časově náročnějším aktivitám, a proto si budoucí včelař musí uvědomit, zda bude mít dostatek času o péči a chov včel.

V praktické části byly zpracovány dva dotazníky. První dotazníkové šetření bylo určeno členům základní organizace Dubicko. Bylo zjištěno, že v organizaci se nachází razantně větší počet mužů než žen ve věkové kategorii 35-49 let a starší 65 let. 60% chovatelů hospodaří s včelami více jak deset let. Většina členů má alespoň základní informace o dotaci na podporu včelařství a povědomí z čeho jsou dotace vypláceny. Příspěvky ve formě dotace nemají velký vliv na pokračování k chovu včel. V organizaci se nejčastěji žádají dotace na opatření technické pomoci a boj proti varroáze, z toho na podopatření na pořízení nového zařízení a úhrada nákladů na prostředky sloužící k prevenci nebo léčení varroázy. Jedna třetina dotazovaných včelařů v posledních letech nežádala na žádný z druhů opatření. Mezi nejdůležitější opatření členové označili boj proti varroáze a technická pomoc.

V druhém dotazníku byla zjišťována preference konzumentů medu, 90% preferuje domácí med a 82% respondentů nakupuje domácí med přímo od včelaře. Ostatní med kupují přes rodinu, známe nebo na trzích. Pro 69 dotazovaných je dostupnost domácího medu dobrá. Odpovědi respondentů týkající se ochoty platit za sklenici (1 kg) medu se lišila, nejnižší částka byla 90 Kč, což svědčí o neznalosti ceny medu, která se v průměru na trhu pohybuje kolem 130 Kč. Nejvyšší ochotu dotazovaného zaplatit za sklenici medu bylo 500 Kč. Z odpovědí bylo patrné, že každý z respondentů si cenu domácího medu cení jinak.

Na závěr je nutné si uvědomit, že pro přírodu byl, je a bude význam včelařství nenahraditelný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ANONYM. 2010. *Med*. 1. vyd. Praha: Sun. Užitečné rady. ISBN 978-80-7371-342-3. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/201011/contents/nkc20102128944_1.pdf.
- BARBUŠ, Michal. 2015. *Vyhodnocení čerpání dotací v rámci „národního včelařského programu“ v roce 2014, poskytovaných prostřednictvím SZIF*. Včelařství. Praha: Český svaz včelařů, 68(150): 92-93 s. ISSN 0042-2924.
- BARBUŠ, Michal. *Výše dotace určená na včelařské opatření v roce 2016*. [online] Praha, 5. ledna 2016. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fkomodity%2Fzv%2F07%2F01%2F1452002536829.pdf.
- BĚLOHLÁVEK, Ivan. 2012. *Zlatá včela zahajuje...* Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 65(146): 200 s. ISSN 0042-2924.
- CRAMP, David. 2008. *Practical Manual of Beekeeping: How to Keep Bees and Develop Your Full Potential as an Apiarist*. 1. ed. Velká Británie: Little, Brown Book Group, 304 p. ISBN 978-1-90586-223-8.
- CRAMP, David. 2014. *Včelařství: obrazový průvodce: od pořízení včelstev po medobraní: více než 400 návodových fotografií*. 2. vyd. Čestlice: Rebo, 160 s. ISBN 978-80-255-0831-2.
- ČESKO. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Situační a výhledová zpráva včely*, Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015, ISBN 978-80-7434-127-4. Dostupné také z: http://eagri.cz/public/web/file/457620/SVZ_Vcely_2015_komplet_final_20042016.pdf.
- ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 197/2005 Sb. ze dne 11. května 2005 o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 72/2005, s. 3846. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/sb072-05.pdf>. ISSN 1211-1244.
- ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ, z.s., © 2011-2015. *Dokumenty – Stanovy*. [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/files/stanovy/stanovy-csv-1.pdf>
- ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ, z.s., © 2011-2015 *Dotace – Dotace podle titulu I.D.* [online]. [cit. 2016-04-01] Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/narodni-dotace.html>.

- ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ, z.s., © 2011-2015. *Dotace – Krajské dotace*. [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/krajske-dotace.html>
- ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ, z.s., © 2011-2015. *O svazu – o svazu*. [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/o-csv.html>
- ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ, z.s., ©2011.2015. *O svazu – statistika*. [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/statistika.html>.
- ČIHOVSKÝ, Jaroslav. 2006. *Sociologický výzkum – Studijní text pro posluchače FTK UP Olomouc*, Olomouc. [cit. 2016-04-29] Dostupné z: ftk.upol.cz/fileadmin/.../FTK.../Sociologicky_vyzkum_def_1_.doc.
- DUPAL, Libor. 2004. *Knih o medovině*. Vyd. 2. Praha: Mat'a, 216 s. ISBN: 80-7287-077-7.
- FRAJOVÁ, Jitka. 2012. *Knihovna Českého svazu včelařů informuje*. Příloha Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 65(145): 2s. ISSN 0042-2924.
- FRANK, Renate. 2010. *Zázračný med*. Líbeznice: Víkend. ISBN 978-80-7433-024-7. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/201109/contents/nkc20102129231_1.pdf.
- HAUGE, Paul. 2003. *Průzkum trhu*. Brno: Computer Press. ISBN: 80-7226-917-8.
- HAJDUŠKOVÁ, Jana. 2006. *Včelí produkty očima lékaře*. 2. aktualizované vyd. Praha: Český svaz včelařů, 50 s. ISBN 80-903309-2-4.
- HŮLA, Milan. 2013. *Český včelař v evropské statistice*. Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 66(147): 184-185 s. ISSN 0042-2924.
- HŮLA, Milan. 2012. *Ekonomika chovu včelstev začínajícího včelaře*. Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 65(146): 364-365 s. ISSN 0042-2924.
- JIHOČESKÝ KRAJ. © 2014. *Dotace ve stádiu schvalování*. [online]. [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: http://www.kraj-jihocesky.cz/1155/dotace_ve_stadiu_schvalovani.htm.
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. *Dotační portál podpora včelařství 2016*. [online]. [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/4424-506-Dotacni+program+Podpora+vcelarstvi+2016.aspx>.
- KRAJ VYSOČINA. © 2002-2008. *Podpory kraje Vysočina*. [online]. [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://extranet.kr-vysocina.cz/edotace/upozorneni>.

KUNSTFELD, Jaroslav. 2005. *Jubilejní včelařský sborník ke stému výročí založení: 1905-20005*. Včelařský spolek pro Loštice a okolí. Moravičany.

LEJČAR, Jiří. 2014. *Jak je to se svépomocným fondem*. Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 67(148): 186-187 s. ISSN 0042-2924.

LEJČAR, Jiří. 2016. *Zpráva o plnění úkolů IX. Sjezdu ČSV, z.s., činnosti a hospodaření ze období 2011-2015: Zpráva komise Svépomocného fondu pro X. sjezd Českého svazu včelařů, z.s.* Příloha Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 69(151): 34 s. ISSN 0042-2924.

MACHOVÁ, Jarmila. 2014. *Jak nám sloužil a slouží Svépomocný fond ČSV*. Příloha Včelařství, Praha: Český svaz včelařů, 67(148): 4 s. ISSN 0042-2924.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra. *Tisková zpráva: čerpání včelařských dotací 2015 opět na 100%*. [online]. Praha, 15. října 2015. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fzpravy_o_fondu%2Ftiskove_zpravy%2F1444909277895.pdf.

OLOMOUCKÝ KRAJ. © 2016. Krajský úřad olomouckého kraje. *Dotační program – Program na podporu začínajících včelařů na území olomouckého kraje*. [online]. [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/program-na-podporu-zacinajicich-vcelaru-na-uzemi-ol-kraje-prijem-zadosti-21-1-22-02-2016-cl-3345.html>.

PARDUBICKÝ KRAJ. © 2011. *Dotační program Podpora začínajících včelařů v Pardubickém kraji pro rok 2016*. [online]. [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/granty-a-programove-dotace-probihajici-v-oblasti-zivotniho-prostredi/83119>.

PŘIDAL, Antonín a Květoslav ČERMÁK. 2005. *Včelařství*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 96 s. ISBN 80-7157-850-9.

SURVIO, © 2012-2016. [online]. [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.survio.com/en/>

SZIF, © 2013. *SZIF – o nás*. [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/o-nas>

SZIF, © 2013. *SZIF – orgány SZIF*. [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/organy-szif>.

SZIF, © 2013. *Včelařské dotace krok za krokem – příručka pro chovatele*. [online]. [cit. 2016-04-11 Dostupné z: <http://www.vcelarstvi.cz/files/ekonomicke/vcelarske-dotace-krok-za-krokem-2016-prirucka-pro-chovatele-vcel.pdf>.

ŠEFČÍK, Josef. 2014. *Začínáme včelařit*. 1. vyd. Praha: Grada, 112 s. ISBN 978-80-247-4857-3.

VESELÝ, Vladimír. 2003. *Včelařství*. Vyd. 2., upr. a dopl., V nakl. Brázda 1., Brázda. ISBN 80-209-0320-8.

WEISS, Karl. 2005. *Víkendový včelař: škola včelaření s nástavkovými úly*. 1. vyd. Líbeznice: Víkend, 247 s. ISBN 80-7222-368-2.

WEISS, Martin. 2015. *Představujeme nemovitosti Českého svazu včelařů*. *Včelařství*, Praha: Český svaz včelařů, 68(150): 154 s. ISSN 0042-2924.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČMSCH Českomoravská společnost chovatelů

ČSV Český svaz včelařů

Mze Ministerstvo zemědělství.

OPR Operační program rybářství

o.s. Občanské sdružení

PRV Program rozvoje venkova

p.s. Pobočný spolek

SOT Společná organizace trhu

SZIF Státní zemědělský intervenční fond

ZO Základní organizace

z.s. Zapsaný spolek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Vývoj počtu členů a včelstev v ZO Dubicko.....	35
Obr. 2 Pohlaví.....	42
Obr. 3 Věková kategorie.....	43
Obr. 4 Jak dlouho se zabývají včelařením.....	43
Obr. 5 Počet včelstev.....	44
Obr. 6 Znalost dotačního programu typu 1.D.....	44
Obr. 7 Jaký typ dotací byl v posledních letech čerpán.....	45
Obr. 8 Na co byla dotace čerpána.....	46
Obr. 9 Důležitost výše dotace k pokračování chovu včel.....	46
Obr. 10 Znalost vyplácení dotací.....	47
Obr. 11 Druhy opatření podle důležitosti.....	47
Obr. 12 Konzumace medu.....	48
Obr. 13 Preference medu.....	49
Obr. 14 Kde med nakupují, pokud preferují med od včelaře.....	49
Obr. 15 Dostupnost domácího medu.....	49
Obr. 16 Důležitost výše ceny domácího medu.....	50

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Evropská statistika včelařů	17
Tab. 2 Vývoj členské základny ČSV	20
Tab. 3 Vložené a čerpané prostředky SF za 1 rok podle počtu včelařem chovaných včelstev	24
Tab. 4 Přehled o hospodaření s prostředky SF	24
Tab. 5 Počet členů a včelstev za posledních 5 let	34
Tab. 6 Přehled celkového čerpání dotací v letech 2011-2015 (v tis. Kč)	36
Tab. 7 Čerpání dotací na opatření „technická pomoc“ (v tis. Kč)	38
Tab. 8 Čerpání dotací na opatření "boj proti varroáze" (v tis. Kč)	38
Tab. 9 Čerpání dotací na opatření " racionalizace kočování" (v tis. Kč)	39
Tab. 10 Čerpání dotací na opatření „rozbory medu" (v tis. Kč)	39
Tab. 11 Čerpání dotací na opatření „obnova včelstev“ (v tis. Kč)	40
Tab. 12 Přehled dotace 1.D za období 2010-2014 (v Kč)	41

SEZNAM PŘÍLOH

- PŘÍLOHA P I: VÝSE DOTACE V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH
- PŘÍLOHA P II: ČLENSKÁ LEGITIMACE
- PŘÍLOHA P III: EVIDENCE VČELAŘŮ A VČELSTEV V ROCE 1984
- PŘÍLOHA P IV: DOTAZNÍK PRO ČLENY ZO DUBICKO
- PŘÍLOHA P V: DOTAZNÍK PRO KONZUMENTY MEDU

PŘÍLOHA PI: VÝŠE DOTACE V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH

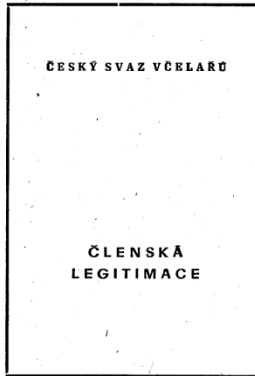
Kraj	Výše dotace
Středočeský	10 000 Kč pro začínajícího včelaře (ČSV, z.s., © 2011-2015)
Ústecký	2 000 000 Kč na oblast podpory včelařství (Program pro rozvoj eko-agro oblasti na období 2013-2016) (ČSV, z.s., © 2011-2015)
Karlovarský	1 400 000 Kč na stabilizaci a zvýšení počtu včelstev a zkvalitnění jejich chovu, společně se zlepšením opylování rostlin (ČSV, z.s., © 2011-2015)
Královéhradecký	1 000 000 Kč (ČSV, z.s., © 2011-2015)
Pardubický	10 000 - 12 000 Kč pro začínajícího včelaře (Pardubický kraj, © 2011)
Jihočeský	Podpora včelařů na nákup úlů začínajícím včelařům na nová včelstva (Jihočeský kraj © 2014)
Vysočina	Dotace pro preventivní vyšetření moru včelího plodu (Kraj Vysočina, © 2002-2008)
Olomoucký	400 000 Kč , viz kapitola Program na podporu začínajících včelařů (Olomoucký kraj, © 2016)
Jihomoravský	3 000 000 Kč , z toho 3 000 - 10 000 Kč na podporu jedné činnosti na podporu zájmových včelařů a 5 000 - 20 000 Kč no rozvoj volnočasových aktivit mládeže (Jihomoravský kraj)
Moravskoslezský	2 000 000 Kč na obnovu úlů, z toho může chovatel čerpat 1 000 Kč na 1 úl, možno pořídit 3-10 úlů (ČSV, z.s., © 2011-2015)
Zlínský	Pro tento kraj nebyl konkrétně vyhlášen, je zde okresní podpora OO ČSV Zlín, Uherské Hradiště, Vsetín a Kroměříž částku 20 000 Kč (ČSV, z.s., © 2011-2015)

P II: ČLENSKÁ LEGITIMACE

Členové mají právo:
 zúčastnit se na schůzích projednávání všech otázek Svazu a požadovat tam zpěvy o činnosti;
 volit a být voleni do orgánů Svazu;
 obracet se s dotazy, návrhy a stížnostmi na vyšší orgány Svazu;
 zúčastnit se podniků a akcí, které pořádají organizační složky Svazu;
 používat všech výhod svazu a podílet se na používání společných potřeb a zařízení;
 odvolat se proti rozhodnutí nižšího svazového orgánu do 15 dnů, a to bezprostředně vyššímu orgánu Svazu.

Členové mají tyto povinnosti:
 dodržovat a plnit ustanovení stanov a usnesení orgánu Svazu;
 aktivně se zúčastnit práce v organizačních složkách Svazu;
 zúčastnit se schůzí, aktivů, přednášek a jiných akcí;
 platit včas členských a účelové příspěvky.

.....
 vlastnoruční podpis člena

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ ČSV:
 Český svaz včelářů je dobrovolná zájmová, společenská organizace; je členem Národní fronty.
 Pod vedením Komunistické strany Československa zaměřuje svou činnost tak, aby přispíval k dalšímu rozvoji socialismu v ČSR.
 Svaz sdružuje chovatele včel, zájmece a odborníky v oboru včelařství.
 Členství ve Svazu je dobrovolné. Členem se může stát každý československý státní občan(ka) starší 15 let, který souhlasí se stanovami Svazu.
 Členy přijímá na návrh výboru členské schůze ZO. Členství vzniká přijetím a zaplacením zápisného.
 Člen musí být organizován jen v jedné ZO.
 Členství ve Svazu zaniká:
 a) vystoupením (písemně u ZO)
 b) výskrtnutím
 c) vyloučením
 d) úmrtím člena

Braný Ladislav /1926/

Jméno a příjmení
 povolání strojník
 bydliště Dubieko 96

Je členem
ČESKÉHO SVAZU VČELARŮ
 ZÁKLADNÍ ORGANIZACE
 v Dubicku
 okres Šumperk

ČESKÝ SVAZ VČELARŮ
 ZÁKLADNÍ ORGANIZACE
 ŠUMPERK
 U B I C K O U 7
Jan Hroch předseda ZO
Jan Hroch jednatel ZO

Členské číslo DU - 07

Členem ČSV od roku 1958
 za členu ZO přijat dne 29.3.1958

Odhlášen ze ZO _____
 dne _____ 19____
 [] razítko ZO
 _____ podpis ZO

Přihlášen do ZO _____
 dne _____ 19____
 [] razítko ZO
 _____ podpis ZO

Legitimace je platná,
 je-li pro běžný rok nalepená známka

Doplňující záznamy ZO:

Členské číslo: _____

Členská schůze: _____

Členský příspěvek: _____

Účelové příspěvky:

PŘÍLOHA P III: EVIDENCE VČELAŘŮ A VČELSTEV V ROCE 1986

Oznámení stanoviště včelstev

Místní národní výbor
v Dubicku

Vyhláška ministerstva zemědělství, lesního a vodního
hospodářství č. 37/ 1963 Sb.

Vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy
o ochraně včel, ryb a lovné zvěře, při hubení škůdců ,
přípravky na ochranu rostlin č. 35/1978 Sb.

Podáváme hlášení trvalých stanovišť včelstev níže
uvedených včelařů za základní organizaci ČSV Dubicko.

Jméno chovatele	stanoviště včel	počet
Jan Hroch, Lukavice 99.	Dubicko č.176	7 včelstev
Ladislav Brany, Dubicko 96.	Dubicko č.96	4 včelstva
Josef Kupka, Dubicko 92.	Dubicko č.92	11 včelstev
Mojmír Zajíček, Dubicko 153.	Dubicko č.153	7 včelstev
Vratislav Hampl, Dubicko 78.	Dubicko č.78	10 včelstev
František Benda, Dubicko 36.	Dubicko č.36	10 včelstev
Josef Neset, Dubicko 105.	Dubicko č.105	9 včelstev
Miloš Hroch, Dubicko 21.	Dubicko č.21	2 včelstva
Jaromír Stryk, Dubicko 183.	Dubicko č.183	4 včelstva
Jan Suchý, Dubicko 177.	Dubicko č.177	9 včelstev

Jakékoliv opatření související s ochranou včelstev

neprodleně a včas hlase včelařskému důvěrníku pro vaši

obec s. Zajíček Mojmír Dubicko č.153

datum 17.března 1986

razítka a podpis MNV

Místní národní výbor Dubicko
okr. Šumperk

ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ

7

Hroch Jan
předseda ZO ČSV

PŘÍLOHA P IV: DOTAZNÍK PRO ČLENY ZO DUBICKO

Dobrý den,

jsem studentkou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a píši bakalářskou práci na téma **Dotace pro Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Dubicko.**

Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní a výsledky slouží výhradně pro mou bakalářskou práci.

Vaši odpověď označte křížkem.

Děkuji Jana Zajíčková

1. Pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Věk:

- do 24
- 25 – 34
- 35 – 49
- 50 – 64
- 65 a více

3. Jak dlouho včelaříte:

- Do 5 let
- 5 – 10 let
- Nad 10 let

4. Počet včelstev, se kterými hospodaříte:

.....

5. Znáte dotační program typu 1.D.?

- Ano
- Ne
- Částečně

6. Jaký typ dotací jste v posledních letech čerpali?

- Evropská dotace
 - Technická pomoc
 - Boj proti varroáze
 - Racionalizace kočování včelstev
 - Úhrada na rozbor medu
 - Obnova včelstev
- Krajská dotace

7. Na co byla čerpána?

- Vzdělávací akce
- Pořízení nového zařízení
- Nové nástavkové úly pro začínající včelaře
- Úhrada nákladů na prostředky sloužící k prevenci nebo léčení varroázy
- Rozbor medu
- Nákup včelí matky

8. Byla výše dotace jedním z faktorů k pokračování v chovu včel?

- Ano
- Ne

9. Víte, z čeho jsou dotace vypláceny?

- Ano
- Částečně
- Ne

10. Seřad'te k jednotlivé druhy opatření podle důležitosti

- Technická pomoc
- Boj proti varroáze
- Racionalizace kočování včelstev
- Úhrada na rozbor medu
- Obnova včelstev

PŘÍLOHA V: DOTAZNÍK PRO KONZUMENTY MEDU

Dobrý den,

jsem studentkou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a píši bakalářskou práci na téma **Dotace pro Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Dubicko.**

Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní a výsledky slouží výhradně pro mou bakalářskou práci.

Děkuji Jana Zajíčková

1. Konzumujete med?

- Ano
- Ne

2. Jaký med preferujete?

- Od včelaře
- Z obchodu

3. Pokud od včelaře, kde ho kupujete?

- Přimo od včelaře
- Na trzích
- Jiné.....

4. Jaká je pro Vás dostupnost domácího medu:

- Dobrá
- Špatná

5. Je pro Vás cena domácího medu rozhodující?

- Ano
- Ne

6. Kolik jste za sklenici medu (1kg) ochotni zaplatit?

.....